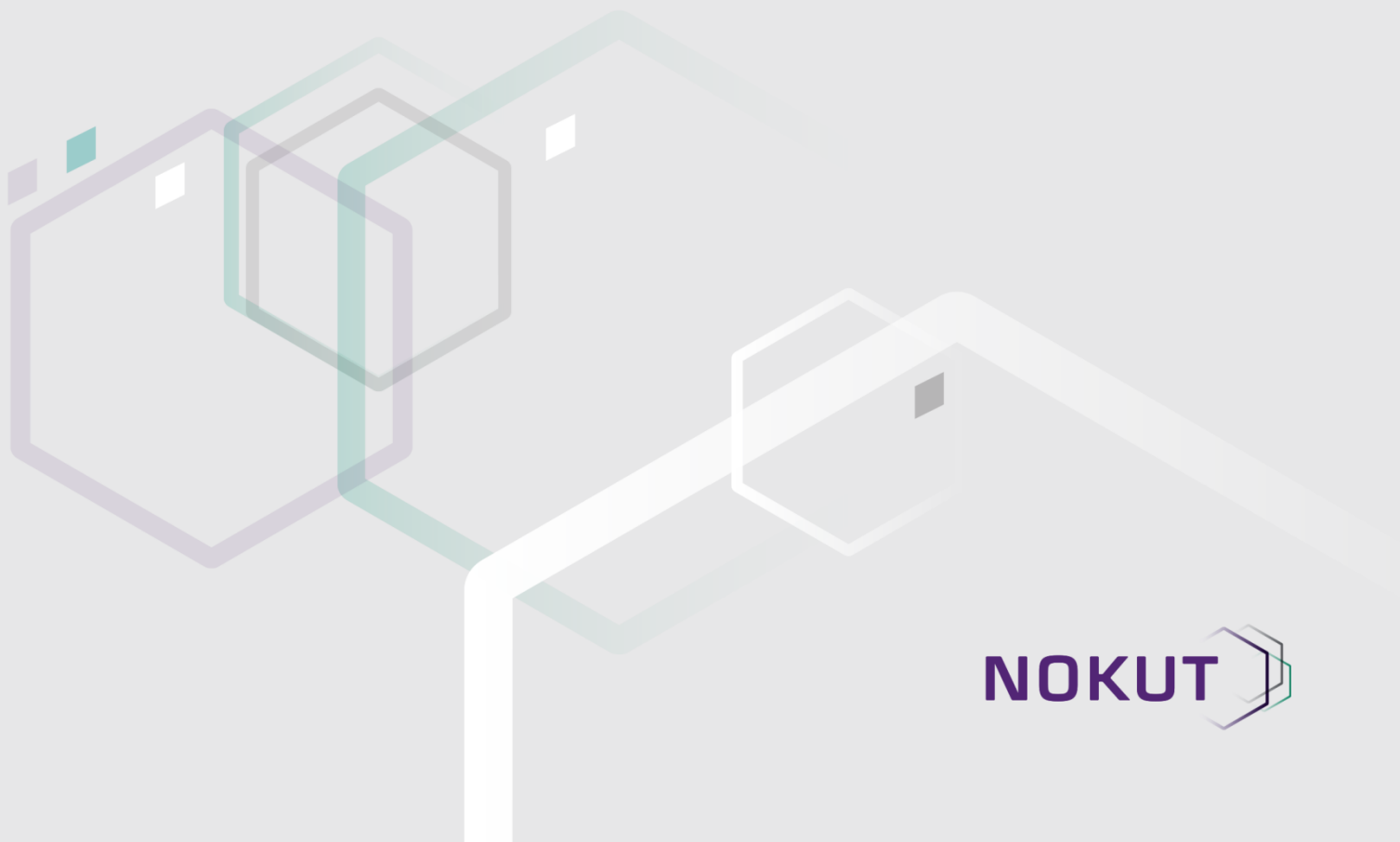

NOKUTs tilsynsrapporter

Moteutviklingsledelse

Moteskolen AS

September 2015

NOKUT

Tilbyder/Utdanningssted:	Moteskolen AS
Utdanningstilbudets navn:	Moteutviklingsledelse
Nivå/fagskolepoeng:	60
Undervisningsform:	Stedbasert
Sakkyndige:	Kirsti Bræin Lillegerd Hansen Olav Skrudland
Dato for vedtak:	24.09.2015
NOKUTs saksnummer	14/300

Forord

Denne tilsynsrapporten er resultat av NOKUTs revidering av godkjenningen for *moteutviklingsledelse i design og modelisme* ved Moteskolen AS. Revideringen er utført som en del av NOKUTs tilsyn med eksisterende virksomhet. NOKUTs styre fattet 22. mai 2014 vedtak om revidering. Revidering av godkjenning for utdanningstilbud er den strengeste formen for tilsyn.

Revidering skal alltid innebære vurdering av dokumenterte resultater hvor det skal fremgå hvordan utdanningstilbudet oppfyller gjeldene bestemmelser. Tilsynsrapporten omfatter vurderingene som ble utført på grunnlag av mottatt egenrapport med tilhørende dokumenter og ettersendte dokumenter, samt informasjon fra institusjonsbesøket. Tilbyder fikk tilsendt vurderingene og ble gitt anledning til å komme med tilsvarende dokumenter at nødvendige endringer var utført samt kommentere feil, mangler eller misforståelser i vurderingene. Tilbyder har ikke sendt noe tilsvarende på rapporten, og NOKUTs styre vil derfor fatte vedtak på bakgrunn av den informasjonen som foreligger i tilsynsrapporten.

Det er konkludert med at de grunnleggende forutsetningene for å tilby fagskoleutdanning ikke er tilfredsstillende oppfylt. Det er vesentlige mangler i styrevedtekter, reglement og system for kvalitetssikring. Utdanningen drives som en påbygning til den toårige fagskoleutdanningen *motedesign og modelisme* – i strid både med det utdanningen opprinnelig ble godkjent som og i strid med fagskoleloven. Vi finner også at Franchisekontrakten mellom Esmod International og Moteskolen inneholder enkelte føringer som står i motsetning til gjeldende lov- og regelverk for tilbydere av fagskoleutdanning. Det er også vesentlige mangler i utdanningens faglige innhold, blant annet i opptakskrav, læringsutbyttebeskrivelser, det pedagogiske opplegget, arbeids- og undervisningsformer og eksamens- og vurderingsformer.

Vilkårene for godkjenning av fagskoleutdanning er ikke oppfylt.

Oslo, 24. september 2015

Terje Mørland
direktør

Innhold

Sammendrag	1
1 Innledning	3
1.1 Styrets vedtak om revidering	3
1.2 Bakgrunn for revideringen.....	3
1.3 Om revidering.....	3
1.4 Overgangsordninger	4
1.5 Sakkyndig komité og institusjonsbesøket.....	4
2 Innledende vurdering	5
2.1 Oppsummering	5
2.2 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1).....	5
2.3 System for kvalitetssikring (§ 5-1)	13
2.4 Konklusjon etter innledende vurdering	21
4 Sakkyndig vurdering av utdanningen	23
4.0 Oppsummering	23
4.1 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1).....	24
4.2 Læringsutbytte (§ 3-2)	30
4.3 Utdanningens innhold og oppbygning (§ 3-3).....	31
4.4 Undervisningsformer og læringsaktiviteter (§ 3-4).....	36
4.5 Fagmiljøet tilknyttet utdanningen (§ 3-5).....	38
4.6 Eksamen og sensur (§ 3-6)	42
4.7 Infrastruktur (§ 3-7)	45
4.8 Konklusjon etter sakkyndig vurdering	46
5 Tilsvar og tilleggsvurdering	48
6 Dokumentasjon	48
7 Vedtak	48
Vedlegg 1	49

Sammendrag

Vurdering av de grunnleggende forutsetningene for å tilby fagskoleutdanning

Revideringen har avdekket vesentlige mangler i de grunnleggende forutsetningene for å tilby fagskoleutdanning, både i styrevedtekter, reglement og system for kvalitetssikring. Det har fremkommet flere eksempler på at tilbyder ikke har forvaltet utdanningen i tråd med godkjenningen. *Moteutviklingsledelse i design og modelisme* drives som en påbygning til den toårige fagskoleutdanningen *motedesign og modelisme*. Dette er i strid med den opprinnelige godkjenningen og i strid med fagskoleloven.

Moteskolen er franchisetaker i det internasjonale ESMOD-systemet, og har utviklet sitt utdanningstilbud på bakgrunn av ESMOD Internationals ideer og erfaringer. Franchisekontrakten mellom Esmod International og Moteskolen inneholder enkelte føringer som står i motsetning til gjeldende lov- og regelverk for tilbydere av fagskoleutdanning.

Tilbyder må gjøre omfattende endringer for å oppfylle de kravene som stilles for å tilby fagskoleutdanning.

Faglig vurdering

Den sakkyndige komiteen finner flere vesentlige mangler i utdanningen, både når det gjelder opptakskrav, læringsutbytte, utdanningens innhold og emner, det pedagogiske opplegget samt i eksamens- og vurderingsordningene for utdanningen. Komiteen mener tilbyder uteksaminerer kandidater som er dyktige i det praktiske og tekniske når det kommer til å designe og produsere egne kolleksjoner. Utdanningens innhold og vurderingsformer tar imidlertid ikke utgangspunkt i fagspesifikke og relevante læringsutbyttebeskrivelser, og dekker bare i liten grad kategoriene *kunnskap* og *generell kompetanse* i NKR.

Utdanningen drives som en påbygning til den toårige fagskoleutdanningen *motedesign og modelisme* – i strid både med det utdanningen opprinnelig ble godkjent som og i strid med fagskoleloven. Læringsutbyttebeskrivelsen for utdanningen fremstår i stor grad som rene kopier av de generiske deskriptorene fra det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket (NKR). Beskrivelsen er også utformet på feil nivå i NKR, nivå 6 bachelor, selv om fagskoleutdanning på 60 fagskolepoeng ikke kan ligge på noe annet enn nivå 5.1.

Tilbyder må gjøre omfattende utbedringer i utdanningen dersom de skal tilfredsstille de kravene som stilles for å tilby fagskoleutdanning.

Tilsvar

Moteskolen har fått tilsendt utkast til rapport og har hatt mulighet til å komme med kommentarer til rapporten og til å dokumentere eventuelle endringer som er utført samt kommentere feil, mangler eller misforståelser i vurderingen. NOKUT mottok ikke noe tilsvar på tilsynsrapporten fra Moteskolen

innen tilsvarsfristen. Siden vi ikke har mottatt tilsvaret på tilsynsrapportene om revidering av *motedesign og modelisme* og *moteutviklingsledelse*, vil NOKUTs styre fatte vedtak på bakgrunn av den informasjonen som foreligger i tilsynsrapportene.

Ansvar for studentene

En tilbyder som har mistet godkjenning for et utdanningstilbud skal iverksette tiltak, godkjent av NOKUT, som gjør det mulig for studentene å fullføre den påbegynte fagskoleutdanningen, jf. NOKUT-forskriften § 5-4 (7). Moteskolen må ta høyde for at NOKUT kan trekke tilbake de godkjente fagskoleutdanningene. Moteskolen sendte NOKUT 2. juli 2015 en plan for ivaretagelse av studentene ved Moteskolen AS. Plan for ivaretagelse av studentene ble godkjent av NOKUT 3. juli 2015.

Konklusjon

Vilkårene for godkjenning av fagskoleutdanning er ikke oppfylt.

1 Innledning

1.1 Styrets vedtak om revidering

NOKUTs styre fattet 22. mai 2014 vedtak om at fagskoleutdanningen *moteutviklingsledelse i motedesign og modelisme*, 60 fagskolepoeng, ved Moteskolen AS (heretter benevnt som Moteskolen). Utdanningen gis ved studiested i Oslo.

Vedtaket om revidering ble fattet med hjemmel i:

- lov om fagskoleutdanning 20.06.2003 nr. 56, § 2 (fagskoleloven)
- forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010 nr. 96, § 5-4 (1)

1.2 Bakgrunn for revideringen

Moteskolen har to godkjente fagskoleutdanninger, *moteutviklingsleder* (60 fagskolepoeng) og *mote – design og modelisme* (120 fagskolepoeng). Siden godkjenningen har Moteskolen endret navn på den ettårige utdanningen til *moteutviklingsledelse i motedesign og modelisme*, og for den toårige utdanningen til *motedesign og modelisme*, og vi vil benytte disse utdanningsnavnene i rapporten heretter. Endring av navn på godkjent fagskoleutdanning skal gjøres etter søknad til NOKUT. Tilbyder har ikke søkt NOKUT om å endre navn på utdanningen. Vi viser ellers til den sakkyndige vurderingen i kapittel 4.3.1, *Utdanningens navn*.

Begge utdanningene ble godkjent av NOKUT 3. juni 2008 (NOKUTs saksnr. 07/298-18 og 07/304-8). Kravene for godkjenning av fagskoleutdanning ble endret i 2009 og på nytt i 2013. Med bakgrunn i at utdanningene ved Moteskolen ble godkjent før kravene om godkjenning ble endret, ønsker NOKUT gjennom en revidering å kontrollere om gjeldende krav for å tilby fagskoleutdanning er oppfylt.

1.3 Om revidering

Revidering av tidligere godkjente utdanningstilbud er den strengeste formen for tilsyn. I en revidering kontrollerer NOKUT om utdanningskvaliteten tilfredsstillende gjeldende bestemmelser for kvalitet i fagskoleutdanning, slik det beskrives i forskrift om tilsyn med kvaliteten i fagskoleutdanning (heretter kalt fagskoletilsynsforskriften). Alle tilbydere skal til enhver tid drive sine godkjente utdanningstilbud i tråd med de bestemmelsene som gjelder for godkjent fagskoleutdanning.

Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (heretter kalt forskrift om kvalitet i høyere utdanning) gir NOKUT fullmakt til å revidere allerede godkjente utdanninger. Revidering kan gjelde en utdanning som helhet eller kun enkelte deler av en utdanning. Ved full revidering gjør NOKUT en administrativ vurdering av i hvilken grad tilbyder oppfyller de grunnleggende forutsetningene som kreves for å tilby fagskoleutdanning. I tillegg gjør en sakkyndig komité en faglig vurdering av kvaliteten ved selve utdanningen. Revidering kan også være begrenset til en rent administrativ vurdering av de grunnleggende forutsetningene.

Ved full revidering skal det være en studentrepresentant i den sakkyndige komiteen. Komiteen gjør sin vurdering basert på tilbyders egenrapport og institusjonsbesøk. De faglige kravene som skal vurderes, fremkommer i fagskoletilsynsforskriften, kapittel 3.

Alle de faglige og administrative kravene må være oppfylt på en tilfredsstillende måte for at fagskoleutdanningen skal gis fortsatt godkjenning. De sakkyndige vurderingene inngår, sammen med den administrative vurderingen av styringsordning, reglement og kvalitetssikring, i en revideringsrapport som behandles av NOKUTs styre. Dersom NOKUT finner at kvaliteten ved et utdanningstilbud ikke er i samsvar med de krav som stilles, skal tilbyder gis en frist på inntil seks måneder for å rette opp forholdene. Styret avgjør deretter om godkjenningen skal opprettholdes eller trekkes tilbake.

1.4 Overgangsordninger

Fagskoletilsynsforskriften ble vedtatt av NOKUTs styre 12. desember 2013. Forskriften trådte i kraft umiddelbart og erstatter Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning, fastsatt av NOKUTs styre 26. januar 2009. Revideringer behandles etter kravene i fagskoletilsynsforskriften. Når det gjelder kravene til fagmiljøet i §§ 3-5 (1) b) og 3-5 (4) gjaldt det ett års overgangsordning for tilbydere med godkjente utdanninger, som innebar at disse kravene måtte være oppfylt innen 12. desember 2014.

Læringsutbyttebeskrivelser i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring skulle være implementert i alle godkjente fagskoleutdanninger innen utgangen av 2014.

Tilbyder må fylle kravene til fagmiljø og læringsutbyttebeskrivelser i løpet av tilsvarsrunden.

1.5 Sakkyndig komité og institusjonsbesøket

Den sakkyndige komiteen som er oppnevnt til å foreta den faglige vurderingen av fagskoleutdanningen *moteutviklingsledelse i motedesign og modelisme* ved Moteskolen er:

- Professor og fagansvarlig Kirsti Bræin, Kunsthøgskolen i Oslo
- Førstelektor Gerd Kristin Hansen, Høgskolen i Oslo og Akershus
- Studentrepresentant Olav Skrudland

Det ble gjennomført institusjonsbesøk med intervjuer og omvisning i skolens lokaler, den 27. november 2014. Komiteen intervjuet ledelsen ved skolen, studenter, studentråd, lærere og styreleder, og fikk en omvisning i undervisningslokalene. Erfaringene fra dette institusjonsbesøket utgjør sammen med egenrapporteringen og tilhørende dokumentasjon grunnlaget for de sakkyndiges vurdering som er nedfelt i denne revideringsrapporten.

2 Innledende vurdering

Teksten i dette kapitlet er NOKUTs administrative vurdering av de grunnleggende forutsetningene som må være oppfylt for kunne tilby fagskoleutdanning. Noen av kravene vurderes både av NOKUTs administrasjon, og den sakkyndige komiteen. Der det forekommer «vi» i dette kapitlet, er det et uttrykk for NOKUTs administrasjon. Paragrafene i parentes i overskriftene henviser til tilsvarende paragrafer i fagskoletilsynsforskriften. Teksten i boksene er fra fagskoletilsynsforskriften.

2.1 Oppsummering

Behandling av søknader om godkjenning av fagskoleutdanning blir gjort på grunnlag av skriftlig dokumentasjon, og det inngår ikke institusjonsbesøk. NOKUTs godkjenninger baseres på tillit til at tilbyder faktisk forvalter godkjenningen, slik det er beskrevet i søknaden og rapporten. Vi forutsetter at utdanningen til enhver tid drives i henhold til gjeldende lover og forskrifter. I denne revideringen er det fremkommet flere eksempler på at tilbyder ikke har forvaltet utdanningen i tråd med godkjenningen. *Moteutviklingsledelse i design og modelisme* drives som en påbygning til den toårige fagskoleutdanningen *motedesign og modelisme*. Dette er i strid med den opprinnelige godkjenningen og i strid med fagskoleloven. Vårt inntrykk er at styrevedtektene, reglementet og tilbyders system for kvalitetssikring er utformet for å tilfredsstille NOKUTs krav og at disse dokumentene ikke er implementert i organisasjonen.

Moteskolen er franchisetaker i det internasjonale ESMOD-systemet, og har utviklet sitt utdanningstilbud på bakgrunn av ESMOD Internationals ideer og erfaringer. Franchisekontrakten mellom Esmod International og Moteskolen inneholder enkelte føringer som står i motsetning til gjeldende lov- og regelverk for tilbydere av fagskoleutdanning.

Tilbyder har ikke forvaltet godkjenningen slik de forpliktet seg til i søknaden om godkjenning. Tilbyder må gjøre omfattende endringer for å fylle de kravene som stilles for å tilby fagskoleutdanning.

2.2 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1)

2.2.1 Krav i fagskoleloven med forskrifter

- (1) Krav i fagskoleloven med forskrifter skal være oppfylt. NOKUT vurderer følgende krav:
- Grunnlag for opptak. Grunnlaget for opptak skal være relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Søkere har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for opptak til en utdanning på grunnlag av realkompetanse.
 - System for kvalitetssikring
 - Organisasjon og ledelse. Det er tilbyders styre som er ansvarlig for utdanningen.
 - Studentenes læringsmiljø og rettigheter.
 - Vitnemål.
 - Reglement. Reglementet skal fastsette studentenes rettigheter og plikter, og være utformet slik at det sikrer lik og upartisk behandling.
 - Klageinstans. Styret selv fastsetter regler for klagebehandling. Minst én student skal være medlem i klageinstansen.

Vurdering

Grunnlag for opptak

Opptaksgrunnlaget for utdanningen er fullført og bestått toårig fagskole i *motedesign og modelisme* eller tilsvarende studiekompetanse. Det er vesentlige mangler i beskrivelsen av opptakskravene til utdanningene. Opptakskravene er til dels i strid med fagskoleloven, og ut fra beskrivelsen av opptakskrav i reglementet er det vanskelig å få en tydelig forståelse av hva som kreves for å få opptak til utdanningen. Vi viser for øvrig til de sakkyndiges vurdering av opptakskravene i kapittel 4.1.1 *Opptak*.

Ifølge egenrapporten Moteskolen sendte til NOKUT 8. september 2014, er *moteutviklingsledelse i motedesign og modelisme* dimensjonert for 50 studenter. I følge tallene fra DBH Fagskolestatistikk, hadde skolen 36 aktive studenter på *moteutviklingsledelse i motedesign og modelisme* høsten 2014. I skjema for egenrapportering har tilbyder oppført følgende opptaksdata:

År	Opptak			Gjennomføring*				
	På grunnlag av formell kompetanse **	På grunnlag av real-kompetanse	Totalt	Normert tid	Ikke normert tid	Aktive student - er	Frafall***	Totalt
2008	28	0	28	28		28	0	28
2009	26	0	26	26		26	0	26
2010	15	0	15	15		15	0	15
2011	33	0	33	33		33	3	30
2012	32	0	32	32		32	3	29
2013	31	0	31	31		31	2	29
2014	27	0	27	27		27	3	24

* De som skal telles er de studentene som ble tatt opp det året som står i første kolonne, slik at summen «Totalt» under opptak blir lik summen «Totalt» under gjennomføring.

** Det formelle opptakskravet til utdanningen er i strid med fagskoleloven, se kapittel 4.1.1 *Opptak*.

*** Frafall inkluderer alle som har sluttet uten å gjennomføre hele utdanningen med ståkarakter.

Det er enkelte avvik i tallene som er oppgitt i tabell 1 for opptak og gjennomføring i *moteutviklingsledelse i motedesign og modelisme* i forhold til de tallene som er rapportert inn til DBH-F. Det er svært viktig at tilbyder oppgir korrekte data til DBH-F. Disse dataene brukes blant annet av Lånekassen for å beregne lån og stipend. Se også vår vurdering om rapportering av gjennomstrømning under kapittel 3.3.5 *Årsrapport*.

System for kvalitetssikring

Tilbyder fikk sitt system for kvalitetssikring godkjent av NOKUT 1. august 2013, jf. NOKUTs sak 12/45-5. Tilbyder har gjort store endringer i systembeskrivelsen siden de fikk sitt kvalitetssikringssystem godkjent av NOKUT.

I fagskoletilsynsforordningen av 2013 stilles det tydeligere krav til systembeskrivelsen, og til at tilbyder skal sette mål for kvaliteten i utdanningen. Vi har vurdert om systembeskrivelsen på en tilfredsstillende måte ivaretar de nye kravene. Vi har også vurdert om årsrapporten tilfredsstillende bestemmelsene § 5-1 (5) med merknader. Se kapittel 2.3 for vår vurdering av kvalitetssikringssystemet.

Organisasjon og ledelse

Styrets sammensetning og instruks

Tilbyders styre består av fem faste medlemmer og en studentrepresentant. Styrets sammensetning oppfyller lovens krav.

Styreinstruksen som er vedlagt egenrapporten, er en ordrett kopi av NOKUTs krav til styringsordning i *Veiledning til tilbydere av fagskoleutdanning*. Den eneste tilpasningen som er gjort til Moteskolen sin virksomhet, er at tilbyders navn er satt inn i overskriften på dokumentet. Styrevedtektene skal på en tydelig måte beskrive det ansvaret styret ved Moteskolen har for studentene og utdanningen, som skolens øverste ansvarlige organ. En kopi av NOKUTs veiledning om hvilke krav som gjelder til styringsordning gir ingen tydelig beskrivelse av styrets ansvar. Tilbyder må utarbeide styrevedtekter som eksplisitt viser de oppgavene og det ansvaret styret har, og hvor det fremgår at dokumentet er tilpasset Moteskolen sin virksomhet.

Relasjonen til Esmod International

Moteskolen er franchisetaker i det internasjonale ESMOD-systemet, og har utviklet sitt utdanningstilbud på bakgrunn av ESMOD Internationals ideer og erfaringer. Franchisekontrakten mellom Esmod International og Moteskolen inneholder enkelte føringer som står i motsetning til gjeldende lov- og regelverk for tilbydere av fagskoleutdanning:

- I kontraktens kapittel IV 2.2.2 fremgår det at franchisetaker under ingen omstendigheter skal kunne foreslå utdanningsopplegg eller undervisning på siden av det som er fastsatt av Esmod International, «nærmere bestemt et kurs over tre år». Fagskoleutdanning skal i henhold til fagskoleloven § 1 gis innenfor rammen av minimum et halvt studieår og maksimum to studieår. Det er altså i strid med fagskoleloven å tilby fagskoleutdanning som går over tre år. Se for øvrig vår vurdering av dette i kapitlene 4.1.1 *Opptak*.
- I franchisekontrakten, kapittel 1.2.2, fremgår det at franchisetaker i løpet av en periode på 1 (ett) år regnet fra kontraktens opphør ikke kan drive identisk virksomhet. Vi tolker dette dithen at tilbyder ifølge kontrakten ikke kan drive utdanningsvirksomhet i ett år etter opphør av kontrakten med Esmod International, selv om de har sin godkjenning fra NOKUT for å tilby fagskoleutdanning i behold.
- Fra franchiseavtalen kan det også se ut som om Esmod International har for stor innvirkning på innholdet i og driften av utdanningene ved Moteskolen. Dette kan etter NOKUTs vurdering gå på bekostning av fagskolens styringsrett.

Moteskolen må sikre at de driver i henhold til gjeldende lov- og regelverk for tilbydere av fagskoleutdanning, og kan ikke inngå avtaler som er i strid med gjeldende lovverk. Se også den sakkyndige vurderingen i kapittel 4.1.3 *Standarder, konvensjoner og avtaler*.

Studentenes læringsmiljø

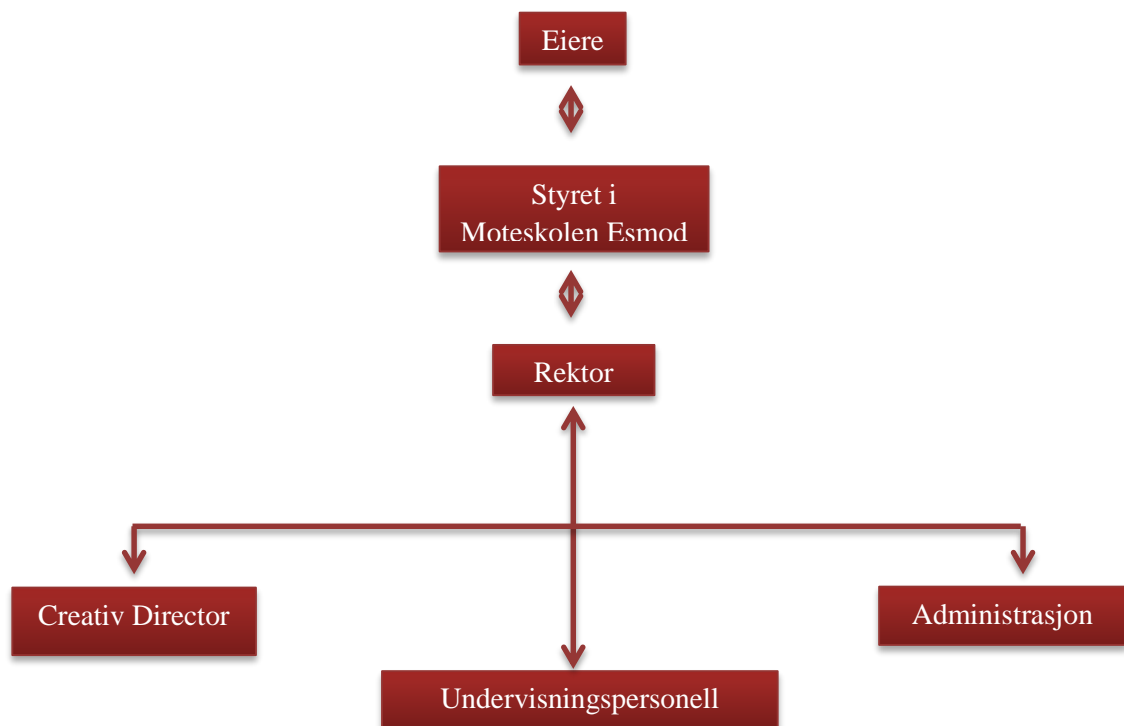
Styret har det overordnede ansvaret for studentenes læringsmiljø, herunder det fysiske og psykiske arbeidsmiljøet. Tilbyder skal legge til rette for opprettelse av et studentorgan, og samarbeide med dette organet for å sikre et godt studiemiljø og god studentvelferd på lærestedet. Under institusjonsbesøket beskrev både ledelsen og studentrådet at Moteskolens studentorgan først og fremst hadde ansvar for det sosiale studentmiljøet, for eksempel ved å arrangere fester for studentene. Styret ved Moteskolen bør sørge for at det blir tydelig formidlet til studentrådet at deres rolle også handler om å bidra til at

studentenes interesser og læringsmiljø blir ivaretatt, og at det legges best mulig til rette for at studentrådet kan ivareta en slik rolle.

På bakgrunn av innspill fra studenter ved skolen, har komiteen inntrykk av at styret og ledelsen ved skolen bør styrke sin innsats og forståelse for hva som skal til for å skape et velfungerende læringsmiljø for studentene.

Organisasjonskart

Organisasjonskart Moteskolen ESMOD OSLO

Organisasjonen i seg selv er tilfredsstillende. Daglig leder, styreleder og rektor er samme person, og vedkommende fungerer også både som lærer og sensor for studentene. Det at samme person innehar de fleste sentrale rollene ved skolen, kan medføre en uheldig rolleblanding. Det gjenspeiles i svakheter ved skolens klageordning, se vår vurdering av denne nedenfor.

Informasjon om utdanningen på tilbyders hjemmeside

NOKUT har gjennomgått tilbyders hjemmesider, <http://www.esmod.no/>

På skolens nettsider benyttes et annet navn på utdanningen enn det navnet utdanningen ble godkjent under (moteutviklingsledelse i motedesign og modelisme): *moteutviklingsledelse innen design og modelisme (diplomutdanningen)*.

Under nettsidens informasjon om utdanningen står det oppgitt at utdanningen gir studiepoeng. *Moteutviklingsledelse i motedesign og modelisme* er godkjent som fagskoleutdanning, og gir ikke studiepoeng, men fagskolepoeng. Det går også frem på skolens nettsider at utdanningen kvalifiserer

for relevante mastergradsstudier. I henhold til forskrift om krav til mastergrad kreves følgende opptaksgrunnlag for å få opptak til mastergrad: Fullført bachelorgrad/cand.mag.-grad eller tilsvarende utdanning av minimum 180 studiepoengs omfang, med fordypning innenfor relevant fagområde eller integrert yrkesrettet utdanning. Fagskoleutdanning kvalifiserer dermed ikke for opptak til masterprogrammer. Tilbyder må endre denne informasjonen på sine nettsider, slik at det ikke gis inntrykk av at utdanningen ligger på et høyere nivå enn den er godkjent som.

Det går frem av tilbyders hjemmesider at utdanningen *moteutviklingsledelse i motedesign og modelisme* gir relevante kvalifikasjoner for ledelse på mellomnivå, og som aktuelle arbeidsoppgaver etter endt utdanning står blant annet «leder av opplæring på arbeidsplasser samt leder på opplæringskontor». Fagskoleutdanning skal i henhold fagskoleloven § 1 gi en utdanning der kandidatene skal kunne gå rett ut i jobb uten tilleggsutdanning. Hverken ledelse, organisasjonslære eller økonomi inngår i utdanningens innhold, og det er derfor misvisende å oppgi lederstillinger som aktuelle arbeidsoppgaver etter endt utdanning. Lærer i design og håndverksfag (VG1) og lærer i kunst og håndverk i grunnskolen (mellomtrinnet) er også nevnt som aktuelt arbeid etter endt utdanning. For å bli ansatt som lærer kreves relevant pedagogisk kompetanse, jamfør opplæringslova § 10-1. Det er derfor ikke riktig at denne utdanningen kvalifiserer til læreryrket. Tilbyder må endre denne informasjonen på sine nettsider, slik at det ikke gis uriktig informasjon om hvilke typer arbeid utdanningen kvalifiserer for. Se for øvrig de sakkyndiges vurdering under kapittel 4.3.1 *Utdanningens navn*.

Informasjonen på tilbyders hjemmesider er ikke i samsvar med vedtaket om godkjenning av utdanningen, og hjemmesidene inneholder informasjon som kan føre til misforståelse om bruk av fagskolebegrepet. Tilbyder må gå gjennom sine nettsider og sørge for at informasjonen de gir er konsistent og korrekt, slik at de gir et korrekt bilde av godkjenningene og utdanningenes innhold og opptakskrav.

Vitnemål

Vitnemålsmalen for *moteutviklingsledelse i design og modelisme* inneholder den nødvendige informasjonen om overordnet læringsutbytte, emner, karaktersystemet som benyttes samt studentens oppnådde karakterer. I vitnemålsmalen oppgis det imidlertid at utdanningen ligger på nivå 6: Bachelor (1.syklus) i NKR. Utdanningen *moteutviklingsledelse i motedesign og modelisme* ble godkjent av NOKUT som en ettårig fagskoleutdanning, i vedtak av 3. juni 2008. Fagskoleutdanning er på nivå 5 i NKR. Vitnemålet for *moteutviklingsledelse i design og modelisme* oppgir at utdanningen ligger på et høyere nivå i NKR enn utdanningen er godkjent som. En slik feilinformasjon i kandidatenes vitnemål kan føre til at de får jobb eller går videre på studier de ikke har forutsetninger for. Dette anser vi som et alvorlig brudd på kravene i fagskoleloven med forskrifter. Tilbyder må oppgi utdanningens rette nivå i NKR (nivå 5.1 fagskole 1) i vitnemålsmalen.

Reglement

Det går ikke frem av reglementet når det er vedtatt og hvem som har vedtatt det. Ved institusjonsbesøket oppga styret at de har utarbeidet nytt reglement våren 2014, men at reglementet ikke er godkjent i styret ennå fordi de ønsker å avvente vurderingen av reglementet i revideringen hos NOKUT. Reglementet må behandles og godkjennes av skolens styre.

Reglementet beskriver hvilke eksamens- og vurderingsformer skolen benytter, og hvordan kunnskapene og ferdighetene vurderes. I bestemmelsene om eksamen og vurdering må det også fremgå når og hvordan studentene varsles om at de står i fare for ikke å få ta eksamen.

Bestemmelser for klage på sensur er beskrevet i reglementet § 9-14. Her må det også fremgå at studenten har rett til begrunnelse for karakterer, og hvordan studenter skal fremme krav om slik begrunnelse.

Reglementet inneholder bestemmelser om formelle feil ved eksamen i § 9-15, hvor det beskrives når klager på formelle feil ved eksamen må fremsettes, hvordan de behandles, hvem som fatter vedtak og at vedtaket kan påklages. Det må her også beskrives hvilke rettigheter studenter har dersom de får medhold i klage på formelle feil ved eksamen.

I bestemmelsene om fritak og innpassing i § 2-1 og § 2-2 er det ikke beskrevet vurderingsgrunnlaget for innpassing og fritak, dokumentasjonskrav, hvordan slik vurdering foretas og hvem som fatter vedtak. Dette må beskrives i reglementet. Det må videre gå frem av reglementet at vedtak om innpassing og fritak fattes med utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelsen for den aktuelle utdanningen eller det aktuelle emnet, og fagskolepoeng eller andre vurderinger av omfang, nivå og arbeidsbelastning.

I reglementets bestemmelser om disiplinære sanksjoner i § 6 fremgår det at rektor kan bortvise, utestenge eller utvise studenter. Dersom det er en reell forskjell på å «bortvise», «utestenge» og «utvise», må disse begrepene defineres i reglementet. Det må også fremgå hvor lenge en bortvisning, utvisning eller utestengning kan vare. Studenter har rett til å forklare seg før vedtaket om disiplinær sanksjon fattes, og dette må gå frem av reglementet.

I reglementets bestemmelser om eksamen under særlige vilkår i § 9-3 må det fremgå hvem studentene skal stille sin søknad til, og hvem som fatter vedtak om tilrettelegging ved eksamen.

Reglementet beskriver at studentene får utstedt vitnemål og diplom ved fullført og bestått utdanning, og det er beskrevet hvilke elementer vitnemålet skal dokumentere. Det bør her nevnes at også NKR-nivå og kvalifikasjonen som oppnås (fagskole 1 eller fagskole 2) skal fremgå av vitnemålet.

Klageinstans

Det går ikke frem av styrevedtektene om tilbyder har klagenemnd eller om styret er klageinstans, mens det er motstridende informasjon om skolens klageinstans i reglementet på en side og i vedlagte enkeltreglementer om klage på den andre. I reglementet går det frem at styret behandler klager. Samtidig har tilbyder sendt inn et eget dokument som beskriver klagenemnda ved Moteskolen, hvor det fremgår at klagenemnda behandler klager på alle enkeltvedtak. Tilbyder må sikre at det er samsvar mellom beskrivelsen av klageordning i skolens ulike styrende dokumenter.

I den vedlagte instruks for klagenemnda fremgår det at nemnda i dag består av tre medlemmer: kreativ leder ved skolen, rektor ved skolen og en studentrepresentant. I reglementet står det at rektor behandler alle enkeltvedtak ved skolen. Klageinstansen skal alltid være en annen instans enn den som har truffet vedtaket. Rektor kan altså ikke opptre som underinstans og klageinstans samtidig. Tilbyder må sørge for at klagenemnda ikke er inhabil.

Det er også motstridende informasjon om hvilke bestemmelser som gjelder ved klage på sensur. Det følger av reglementet at klage på karakter fremmes til skolens rektor, og fristen for å levere klage på

sensur oppgis som to uker etter at sensur er kunngjort. I det vedlagte enkeltreglementet er klagefristen derimot oppgitt til å være tre uker etter at eksamensresultatet er kunngjort. Studentene skal ha en klagefrist på minst tre uker fra han/hun er gjort kjent med vedtaket. I de tilfellene studenten ber om begrunnelse for vedtaket, begynner klagefristen å løpe på nytt fra begrunnelsen er gitt. Tilbyder må rette reglementets bestemmelser om klage på sensur i tråd med dette, og sikre at det er samsvar mellom reglementet og enkeltreglementet om klage på karakter eller formelle feil.

Når det gjelder klage på formelle feil, oppgis det i reglementet at slike saker behandles av rektor, og at vedtak fattet av rektor kan påklages til skolens styre. I enkeltreglementet om klage på karakter eller formelle feil står det derimot at klage på formelle feil «leveres til klagerens fakultet», og at klagen i første instans behandles av faglærer. Tilbyder må sikre at det er samsvar mellom reglementet og enkeltreglementet om klage på karakter eller formelle feil. Rektor er også styrets leder. Slik Moteskolen er organisert, er det derfor ikke mulig at styret behandler klager på vedtak fattet av rektor. Henvisningen til «fakultet» i enkeltreglementet er før øvrig forvirrende og bør endres, i og med at Moteskolen ikke er organisert med ulike fakulteter.

På bakgrunn av den innsendte dokumentasjonen er det tydelig at tilbyder ikke har en fungerende ordning for behandling av klager. Dette inntrykket ble forsterket ved institusjonsbesøket. Ved spørsmål om rutiner for klagebehandling, var det tydelig at det ikke er noen felles forståelse mellom de ulike aktørene ved skolen om hvilke bestemmelser og prosedyrer som faktisk gjelder. Hverken ledelsen, lærerne eller styret hadde felles forståelse om hvem som er skolens klageinstans. Ifølge studentrådet, oppleves lista for å klage som høy for studentene fordi rektor både fungerer som lærer og samtidig behandler klager i rollen som rektor. Studentene er usikre på hvem de kan gå til dersom klager ikke tas til følge av rektor.

På bakgrunn av innspill fra studenter ved skolen, oppfatter komiteen at studentene ikke opplever at ledelsen og styret ved skolen har tatt deres klager og tilbakemeldinger om mangler ved utdanningen på alvor, og at slike tilbakemeldinger ikke har blitt fulgt opp med adekvate tiltak for å forbedre utdanningen.

Konklusjon

Nei, vesentlige mangler gjør at kravene ikke er tilfredsstillende oppfylt.

Tilbyder må

- utarbeide styrevedtekter som eksplisitt viser de oppgavene og det ansvaret styret har, og hvor det fremgår at dokumentet er tilpasset Moteskolen sin virksomhet
- sikre at de driver i henhold til gjeldende lov- og regelverk for tilbydere av fagskoleutdanning
- oppgi utdanningens rette nivå i NKR (nivå 5 fagskole 1) i vitnemålsmalen
- i reglementet beskrive hvordan og når studentene varsles om at de står i fare for ikke å få ta eksamen
- i reglementets bestemmelser om eksamen og vurdering beskrive at studenten har rett til begrunnelse for karakterer, og hvordan studenter skal fremme krav om begrunnelse
- i reglementets bestemmelser om formelle feil ved eksamen beskrive hvilke rettigheter studenter har dersom de får medhold i klage på formelle feil ved eksamen
- i reglementet beskrive hvordan vurdering av innpassing og fritak foretas

- i reglementets bestemmelser om innpassing og fritak beskrive krav til dokumentasjon, eventuelt frist for å søke om innpassing og fritak samt hvordan vurderingen av studentens søknad om innpassing eller fritak gjøres og hvem som fatter vedtak
- i reglementets § 6 om disiplinære sanksjoner definere begrepene «bortvise», «utestenge» og «utvise», i reglementets § 6 om disiplinære sanksjoner slå fast hvor lenge en bortvisning, utvisning eller utestengning varer, og beskrive at studenter har rett til å forklare seg før vedtaket om disiplinær sanksjon fattes
- i reglementets bestemmelser om eksamen under særlige vilkår § 9-3 beskrive hvem studentene skal stille sin søknad til, og hvem som fatter vedtak om tilrettelegging ved eksamen
- når de nødvendige endringer er gjort i reglementet, behandle og godkjenne reglementet i styret, og synliggjøre i reglementet når det er vedtatt og hvem som har vedtatt det
- etablere en ordning for klagebehandling i tråd med forvaltningslovens bestemmelser om klager og omgjøring, som forankres i styret og som beskrives i skolens reglement
- sikre at de har en uavhengig klagenemnd
- sørge for at klagenemnda ikke er inhabil
- sikre at det er samsvar mellom beskrivelsen av klageordning i skolens ulike styrende dokumenter

Tilbyder bør i reglementets § 9-11 skrive inn at også NKR-nivå og kvalifikasjonen som oppnås (fagskole 1 eller fagskole 2) skal fremgå av vitnemålet.

2.2.2 Samarbeid med yrkesfeltet

(2) Tilbyder skal samarbeide med aktører i yrkesfeltet og delta i faglige nettverk som sikrer at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet.

Se sakkyndig vurdering under kapittel 4.1.2.

2.2.3 Fagskolepoeng

(5) Utdanningen skal ha et omfang av 30, 60, 90 eller 120 fagskolepoeng.

Vurdering

Moteutviklingsledelse i design og modelisme har et omfang på 60 fagskolepoeng. Isolert sett er omfanget i henhold til kravet i fagskoletilsynsforskriften. Moteskolen har imidlertid tilbudt denne utdanningen som en ettårig påbygning på den toårige utdanningen *motedesign og modelisme*. I praksis har de dermed tilbudt et treårig studieløp, hvor denne utdanningen oppgis å ligge på nivå 6 (Bachelor) i NKR. Fagskoleutdanning skal i henhold til fagskoleloven bygge på videregående utdanning, og fagskoleutdanninger med omfang på 60 fagskolepoeng ligger på nivå 5.1 Fagskole i NKR. Det er derfor ikke rom innenfor regelverket til å ha fagskoleutdanninger som bygger på hverandre. Se den sakkyndige vurderingen i kapittel 4 for utdypende drøfting av dette.

2.2.4 Arbeidsmengde for studentene

(6) Det totale antall arbeidstimer for studentene skal normalt være mellom 1500-1800 timer per år.

Se sakkyndig vurdering under kapittel 4.1.5.

2.3 System for kvalitetssikring (§ 5-1)

2.3.1 Systembeskrivelse

(1) Tilbyder skal ha en systembeskrivelse som består av de ulike elementene i kvalitetssikringssystemet og viser sammenhengen mellom disse. Beskrivelsen skal omfatte ansvarsforhold og rapporteringslinjer, og det skal fremgå hvordan informasjonen systemet fremskaffer blir brukt til å utvikle og forbedre utdanningene.

Vurdering

Tilbyder har sendt inn en beskrivelse av systemet for kvalitetssikring ved Moteskolen som ikke er det samme dokumentet som NOKUT godkjente 1. august 2013 (NOKUTs sak 12/45-5). Det går ikke frem av systembeskrivelsen om kvalitetssikringssystemet er behandlet i styret. Det må stå i beskrivelsen når det er vedtatt og hvem som har vedtatt det.

Systembeskrivelsen inneholder ingen beskrivelse av hensikten med kvalitetsarbeidet, eller hvordan ledelsen vil bruke systemet til forbedring av egen utdanningskvalitet. Det er definert ett mål for kvalitetsarbeidet på overordnet nivå, men det er ikke definert kvalitetsmål for de ulike kvalitetsområdene. Det fremgår av systembeskrivelsen at rektor er ansvarlig for innhenting og analyse av tilbakemeldinger fra de ulike aktørene, og at hans analyse skal legges frem for skolens ansatte og for styret. Det beskrives imidlertid ikke hvordan tilbyder bruker den informasjonen systemet fremskaffer til å utvikle og forbedre utdanningene, hvordan eventuelle tiltak skal iverksettes eller hvem som er ansvarlig for å iverksette dem.

Systembeskrivelsen inneholder kun i liten grad noen beskrivelse av skolens system for kvalitetsarbeid, og gir inntrykk av at tilbyder ikke har grunnleggende forståelse for hva som skal inngå i et kvalitetssikringssystem og hva et slikt system skal brukes til. Hoveddelen av systembeskrivelsen hører ikke hjemme i en systembeskrivelse for kvalitetsarbeid, men er informasjon som snarere bør inngå i reglement, styrevedtekter eller studieplan. Det gjelder eksempelvis informasjon om opptak, læringsutbytte, eksamen og sensur og tilsvarende beskrivelser av utdanningens oppbygning og innhold. Videre henvises det i egenrapporten til systemet for kvalitetssikring for nærmere beskrivelse av forhold som opptak og læringsutbytte. Det store omfanget av informasjon i systembeskrivelsen som ikke handler om kvalitetsarbeid, gjør systembeskrivelsen lite oversiktlig. Man må lete for å finne sentral informasjon om systemet for kvalitetssikring, som for eksempel informasjon om rapporteringslinjer, frister og aktuelle dokumenter i kvalitetsarbeidet. De beskrivelsene som finnes om skolens rutiner for hva slags informasjon som innhentes, når og hvordan, er mangelfulle og bør tydeliggjøres. Tilbyder bør ta ut de delene av systembeskrivelsen som ikke omhandler skolens system for kvalitetssikring.

Systembeskrivelsen inneholder helt korte beskrivelser av mål for kvaliteten i utdanningen, samt beskrivelser av rutiner for å fremskaffe informasjon om henholdsvis studentenes, undervisningspersonalets, sensorers og eksterne aktørers vurdering av utdanningen. Disse beskrivelsene inneholder imidlertid flere svakheter, som vi vurderer nærmere under hvert enkelt punkt nedenfor, i kapitlene 3.3.2 til 3.3.5.

Aktuelle skjemaer og dokumenter i kvalitetsarbeidet beskrives bare i liten grad. I systembeskrivelsen viser tilbyder til at de benytter elektroniske tilbakemeldingsskjemaer for studenter. For de andre gruppene det skal innhentes evalueringer fra, gjør de imidlertid ikke rede for hva slags dokumenter som benyttes i evalueringen, foruten beskrivelsen i årshjulet om at de skal sende evalueringsskjemaer til eksterne sensorer. Tilbyder bør tydelig gjøre rede for aktuelle skjemaer og dokumenter som inngår i kvalitetsarbeidet.

I årshjulet er det satt opp hvilke måneder i året de ulike leddene i kvalitetsarbeidet skal gjennomføres. Studentevalueringer, ansattevalueringer og evaluering for eksterne sensorer inngår i årshjulet, i tillegg til rektors analyse og bearbeiding av evalueringene, og fremleggingen av denne for fagansatte og skolens styre. Når det gjelder eksterne aktører, fremgår det at de «oppfordres til å sende skolen en evaluering», uten at det er satt noen frist for dette. Det er heller ikke beskrevet når eller hvordan kvantitative indikatorer innhentes og vurderes. Det fremgår hverken av beskrivelsen eller årshjulet når eventuelle tiltak skal iverksettes, eller hvem som er ansvarlig for implementeringen av aktuelle tiltak. Tilbyder må sørge for at alle de sentrale aktivitetene i skolens kvalitetsarbeid også er med i årshjulet, eller at det på annet vis er satt tydelige frister for alle de sentrale leddene i kvalitetsarbeidet. Det bør også fremgå i årshjulet hvem som har ansvar for de ulike oppgavene som inngår i kvalitetsarbeidet.

Konklusjon

Nei, vesentlige mangler gjør at kravet ikke er tilfredsstillende oppfylt.

Tilbyder må

- beskrive i systembeskrivelsen hvordan informasjonen systemet fremskaffer blir brukt til å utvikle og forbedre utdanningene
- sørge for at alle de sentrale aktivitetene i skolens kvalitetsarbeid også er med i årshjulet, eller at det på annet vis er satt tydelige frister for alle de sentrale leddene i kvalitetsarbeidet

Tilbyder bør

- tydeliggjøre beskrivelsene om skolens rutiner for hva slags informasjon som innhentes når og hvordan
- ta ut de delene av systembeskrivelsen som ikke omhandler skolens system for kvalitetssikring
- tydelig gjøre rede for aktuelle skjemaer og dokumenter som inngår i kvalitetsarbeidet
- i årshjulet beskrive hvem som har ansvar for de ulike leddene i kvalitetsarbeidet

2.3.2 Mål for kvaliteten

(2) Tilbyder skal sette mål for kvaliteten i utdanningene. Kvantitativ informasjon skal indikere om målene er nådd.

Vurdering

Tilbyder har kun definert ett mål for kvaliteten: At 70 % av skolens kandidater skal være i relevant arbeid ett år etter endt utdanning. Det går ikke frem hvordan målet og indikatoren fastsettes. Et måltall for andelen uteksaminerte kandidater som er i arbeid etter endt utdanning kan være en god indikator til å si noe om utdanningens relevans og kvalitet. Tilbyder må videre definere flere mål og kvantitative indikatorer som kan si noe om kvaliteten i utdanningen. Eksempler på indikatorer som kan egne seg til å si noe om kvaliteten i utdanningen, kan være antall søkere til utdanningen og antall uteksaminerte kandidater.

Tilbyder skal også innhente informasjon som indikerer i hvilken grad kvalitetsmålene er nådd. Det går frem av systembeskrivelsen til Moteskolen at kandidater som har fullført utdanningen får tilsendt et evalueringsskjema for en overordnet evaluering av utdanningen to måneder etter fullført utdanning. Tilbyder har sendt inn to eksempler på evalueringsskjemaer som er sendt til tidligere studenter. I evalueringsskjemaet for mai 2013 inngår spørsmål om kandidaten har arbeid i bransjen, mens skjemaet for desember 2012 ikke inneholder spørsmål om dette. Tidligere studenters evaluering av utdanningene ved Moteskolen er presentert i årsrapporten for studieåret 2012-13. Her går det frem at 80, 33 % av kandidatene etter endt utdanning har arbeid i bransjen, og 16, 67 % av disse har arbeid som designer. I årsrapportene for studieårene 2011-12 og 2013-14 er evalueringer fra tidligere studenter ikke presentert. Tilbyder må sikre at de systematisk innhenter informasjon som indikerer i hvilken grad kvalitetsmålene er nådd, og at målene tilbyder har satt for kvaliteten i utdanningen inngår i den årlige analysen av utdanningenes kvalitet.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke tilfredsstillende oppfylt

Tilbyder må

- beskrive hvordan målet og indikatoren fastsettes
- definere flere mål og kvantitative indikatorer som kan si noe om kvaliteten i utdanningen
- systematisk innhente informasjon som indikerer i hvilken grad kvalitetsmålene er nådd
- sikre at de målene tilbyder har satt for kvaliteten i utdanningen inngår i den årlige analysen av utdanningenes kvalitet

2.3.3 Tilbakemeldinger om kvaliteten

- (3) Tilbyder skal innhente tilbakemeldinger om kvaliteten i utdanningene fra:
- a) Studenter
 - b) Undervisningspersonalet
 - c) Sensorer
 - d) Aktører i yrkesfeltet

Vurdering

Studenter

Ordningen for innhenting av studentenes evaluering av utdanningene beskrives helt kort i systembeskrivelsen. Det går frem av systembeskrivelsen at studentene gjennomfører sin evaluering av utdanningen i elektroniske tilbakemeldingsskjemaer i desember og juni hvert år, hvor de skal vurdere læringsutbytte for utdanningen samt utdanningens innhold og gjennomføring, og skolens læringsmiljø. I eksemplet på skjema for studentevaluering som er lagt ved egenrapporten, stilles studentene blant annet spørsmål om å gjøre en gradert vurdering av lærernes kompetanse, undervisningen og læringsmiljøet. Spørsmål om læringsutbytte, som det slås fast i systembeskrivelsen at studentene skal vurdere, er ikke med i malen for studentevaluering. Studentene bør også stilles spørsmål om andre sentrale elementer i utdanningen, som opplevd læringsutbytte, undervisnings- og arbeidsmetoder, utstyr og infrastruktur og deres vurdering av utdanningens yrkesrelevans. I tillegg kan de med fordel stilles mer eksplisitte spørsmål om styrker og svakheter i utdanningen. Det fremgår av systembeskrivelsen at studentevalueringen analyseres og sammenfattes av rektor, som også presenterer resultatene for studenter, ansatte og skolens styre. Det er imidlertid ikke beskrevet hvordan tilbakemeldinger fra studentene benyttes i skolens kvalitetsarbeid.

Det fremgår av systembeskrivelsen og årshjulet at kandidater som har fullført utdanningen får tilsendt skjema for evaluering av utdanningen i september hvert år. I evalueringsskjemaene for tidligere studenter som er lagt ved egenrapporten, stilles kandidatene spørsmål om å gjøre en gradert vurdering av blant annet oppnådd læringsutbytte i ulike fag, det sosiale miljøet ved skolen samt om utdanningens relevans og sitt nåværende arbeid. Kandidatene bør stilles mer eksplisitte spørsmål om styrker og svakheter i utdanningen.

Undervisningspersonalet

Det fremgår av systembeskrivelsen at undervisningspersonalet vurderer utdanningen fortløpende gjennom skoleåret. I beskrivelsen av ordninger for undervisningspersonalets vurdering av utdanningen vises det kun til seminarer der studieplaner og arbeidsmetoder blir gjennomgått og vurdert. Det er imidlertid sendt ved eksempler på evalueringsskjema for ansatte, hvor undervisningspersonalet blant annet stilles spørsmål om sin graderte vurdering av skolens administrative støttefunksjoner og i hvilken grad de trives ved skolen. Disse skjemaene er ikke nevnt i systembeskrivelsen. Hvis undervisningspersonalet skal gi sine tilbakemeldinger om utdanningens kvalitet ved faste seminarer, bør det beskrives tydeligere i systembeskrivelsen at styrker og svakheter i utdanningene diskuteres i slike møter. Videre må skolen dokumentere de tilbakemeldingene som gis i slike seminarer, og behandle tilbakemeldingene i årsrapporten. Hvis undervisningspersonalet snarere eller i tillegg skal gi sin vurdering av utdanningen i årlige evalueringsskjemaer, bør det nevnes i systembeskrivelsen og

ekspisitt fremgå i årshjulet. I evalueringsskjemaet for undervisningspersonalet som er lagt ved egenrapporten, blir det ikke stilt spørsmål om undervisnings- og arbeidsformer eller om styrker og svakheter ved utdanningene. Vi anbefaler at slike spørsmål tas inn i evalueringsskjemaet, fordi det kan gi verdifull informasjon om utdanningens kvalitet.

Sensorer

Det fremgår av systembeskrivelsen at eksterne sensorer skal evaluere utdanningen ca. en måned etter sensorarbeidet. I årshjulet er det satt opp at evalueringsskjemaer sendes eksterne sensorer i juli. Det er kun vedlagt evalueringsskjema fra medlemmer i juryen, som vurderer diplomoppgaven. Det går ikke frem av systembeskrivelsen eller av vedlagte evalueringsskjemaer om det også innhentes vurderinger fra sensorer på andre vurderinger eller eksamener i utdanningene. I eksempelet på skjema for evaluering av jurymedlemmer som er lagt ved egenrapporten, stilles jurymedlemmene blant annet spørsmål om sin graderte vurdering av studentenes nivå i forhold til bransjens forventninger, om relevansen av studentenes læringsutbytte samt et åpent spørsmål om de har innspill som skolen bør ta med seg i sitt kvalitetsarbeid. Spørsmålene i evalueringsskjemaet til jurymedlemmene er relevante for å skaffe informasjon om utdanningens kvalitet.

Aktører i yrkesfeltet

I systembeskrivelsen fremgår det at firmaer som har ansatt skolens kandidater, oppfordres til å sende skolen en evaluering av kandidatens kompetanse. Innhenting og behandling av skriftlige evalueringer fra yrkesfeltet er imidlertid ikke nevnt i årshjulet, og tilbyder har ikke sendt med eksempler på evalueringsskjemaer fra yrkesfeltet. Dersom slike evalueringer skal inngå i skolens kvalitetssystem, må det fremgå i systembeskrivelsen når evalueringer innhentes fra disse firmaene, hva slags informasjon som innhentes og hvordan dette foregår.

Det fremgår i systembeskrivelsen at Moteskolen har et «adviser board» (sic) med ti representanter fra yrkesfeltet. Dette rådets oppgave er å kontinuerlig vurdere om skolens læreplaner og arbeidsmetoder stemmer overens med yrkesfeltets metoder, og nasjonale og internasjonale trender. Et slikt organ med bred representasjon fra relevante aktører i bransjen, kan gi verdifull informasjon om utdanningenes kvalitet og relevans. Et slikt råd kan dermed bidra som et viktig organ i skolens kvalitetsarbeid, som sikrer at utdanningene til enhver tid har nødvendig yrkesrelevans. For å sikre systematikk i kvalitetsarbeidet, må det imidlertid tidfestes i systembeskrivelsen og i årshjulet når rådet gir sine tilbakemeldinger. Videre må det beskrives hva slags informasjon som innhentes og hvordan tilbakemeldingene gis. Dersom rådet gir sin evaluering av utdanningen i faste årlige møter, må det fremgå tydelig i systembeskrivelsen når slike møter skal finne sted, og at utdanningens innhold og kvalitet er et tema i disse møtene. Rådets tilbakemeldinger i form av evaluering eller møter må videre dokumenteres og behandles i den årlige kvalitetsrapporten.

Vi viser ellers til NOKUTs råd om hvordan man kan formulere gode evalueringsskjemaer, i veiledning til tilbydere av fagskoleutdanning, kapittel 5 System for kvalitetssikring. Vi anbefaler at de malene skolen har utarbeidet for evalueringsskjema til de ulike aktørene, legges inn som vedlegg i systembeskrivelsen, slik at det blir tydelig hvilke dokumenter som inngår i skolens kvalitetssystem.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- tidfeste i systembeskrivelsen og i årshjulet når evalueringsseminarer for undervisningspersonalet finner sted, at utdanningens kvalitet er et tema i slike møter, samt dokumentere de tilbakemeldingene som gis i slike seminarer
- nevne det i systembeskrivelsen og synliggjøre i årshjulet dersom undervisningspersonalet skal gi sin vurdering av utdanningen i årlige evalueringsskjemaer
- innhente vurderinger av utdanningens kvalitet også fra sensorer på andre vurderinger eller eksamener i utdanningene
- beskrive i systembeskrivelsen når evalueringer innhentes fra firmaer som har ansatt skolens kandidater, hva slags informasjon som innhentes og hvordan dette foregår, dersom det skal inngå i skolens kvalitetssystem
- tidfestes i systembeskrivelsen og i årshjulet når skolens «adviser board» (sic.) gir sine tilbakemeldinger, hva slags informasjon som innhentes og hvordan tilbakemeldingene gis
- dokumentere tilbakemeldinger fra skolens «adviser board» (sic.)

Tilbyder bør

- stille mer eksplisitte spørsmål om styrker og svakheter i utdanningen i evalueringsskjemaer til henholdsvis studenter, tidligere studenter og undervisningspersonalet
- i evalueringsskjema til studentene også stille spørsmål om andre sentrale elementer i utdanningen, som opplevd læringsutbytte, undervisnings- og arbeidsmetoder, utstyr og infrastruktur og deres vurdering av utdanningens yrkesrelevans

2.3.4 Vurdering av utdanningskvaliteten

(4) For hver utdanning skal tilbyder årlig gjennomgå utdanningskvaliteten basert på den informasjonen som fremkommer gjennom kvalitetssikringssystemet. Tilbyder skal også vurdere om utdanningene fyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning i lov og forskrifter.

Vurdering

Det fremgår av systembeskrivelsen at rektor er ansvarlig for innhenting og analyse av tilbakemeldinger fra de ulike aktørene. Det fremgår ikke av systembeskrivelsen at tilbyder skal vurdere om utdanningene fyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning i lov og forskrifter, og det er heller ikke gjort noen slik vurdering i årsrapporten. Se for øvrig vår kommentar undervurderingen av årsrapport.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke tilfredsstillende oppfylt.

Tilbyder må ta inn i systembeskrivelsen at tilbyder skal vurdere om utdanningene fyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning i lov og forskrifter

2.3.5 Årsrapport

(5) Ledelsen skal årlig utarbeide en rapport til styret med en overordnet vurdering av utdanningskvaliteten i utdanningene.

Vurdering

Det fremgår av systembeskrivelsen at rektor årlig utarbeider en rapport til styret med en overordnet vurdering av utdanningskvaliteten i utdanningene. Tilbyder har sendt inn tre eksempler på årsrapporter, for studieårene 2011-12, 2012-13 og 2013-14.

I årsrapporten for studieåret 2011-12 presenteres tilbakemeldinger fra studenter, sensorer og ansatte, men ikke for tidligere studenter eller fra yrkesfeltet. I årsrapporten for studieåret 2012-13 presenteres kun tilbakemeldinger fra studenter og tidligere studenter. I årsrapporten for studieåret 2013-14 presenteres kun tilbakemeldinger fra studenter, sensorer og ansatte. I alle rapportene presenteres også tall for søkere, aksepterte studenter og uteksaminerte kandidater for siste studieår. Tilbyder må dokumentere at tilbakemeldinger fra alle relevante aktører - både studenter, tidligere studenter, undervisningspersonale, sensorer og yrkesfeltet - presenteres i årsrapporten og inngår i en overordnet analyse av utdanningenes kvalitet.

Tallene som presenteres for aktive og uteksaminerte studenter i årsrapportene for studieårene 2011/12 og 2012/13 avviker i forhold til de tallene som er rapportert til DBH-F. For studieåret 2011/12 oppgis det i årsrapporten 32 aktive studenter på utdanningen *moteutviklingsledelse* høsten 2011, mot 35 i DBH-F. Tallene for uteksaminerte studenter våren 2012 samsvarer i årsrapporten og DBH-F. I årsrapporten for studieåret 2012/13 oppgis det 27 aktive studenter på utdanningen *moteutviklingsledelse* høsten 2012, og 23 uteksaminerte studenter våren 2013. Tallene i DBH-F er 31 aktive studenter høsten 2012, og 30 uteksaminerte studenter våren 2013. Tallene i rapporten for studieåret 2013/14 stemmer overens med tallene som er rapportert inn til DBH-F. Det skal ikke forekomme avvik i skolens rapportering, og tilbyder må sikre at de rapporterer korrekte tall til DBH-F. Se for øvrig vår merknad om rapportering til DBH-F i kapittel 2.1 *Gjennomstrømning*.

I samtlige rapporter er det kun studentenes tilbakemeldinger som i noen grad kommenteres. For de øvrige gruppene presenteres kun tallene for prosentfordelingen i de ulike svaralternativene som inngår i evalueringsskjemaene. Det blir ikke gjort noen analyse av utdanningskvaliteten basert på den informasjonen tilbyder har innhentet for siste studieår. Både prosentfordelingen som presenteres og vurderingene av dem er i stor grad identiske mellom de ulike rapportene. Det gir grunn til å stille spørsmål ved i hvilken grad de innhentede evalueringene faktisk er sammenfattet og analysert på selvstendig grunnlag for hvert av årene. Årsrapporten er heller ikke signert og datert, og det fremgår ikke at den er behandlet i styret. Det er på bakgrunn av de innsendte årsrapportene vanskelig å se hvordan årsrapporten benyttes som et redskap i skolens kvalitetsarbeid.

Konklusjon

Nei, vesentlige mangler gjør at kravet ikke er tilfredsstillende oppfylt.

Tilbyder må

- dokumentere at tilbakemeldinger fra både studenter, tidligere studenter, undervisningspersonale, sensorer og yrkesfeltet presenteres i årsrapporten, og inngår i en overordnet analyse av utdanningenes kvalitet
- gjøre en overordnet vurdering av utdanningskvaliteten i utdanningene i årsrapporten, basert på den informasjonen kvalitetssikringssystemet har fremskaffet
- sikre at tallene som rapporteres både i årsrapporten og til DBH-F er korrekte

2.3.6 Konklusjon

Nei, vesentlige mangler gjør kravet ikke er tilfredsstillende oppfylt.

Tilbyder må

- beskrive i systembeskrivelsen hvordan informasjonen systemet fremskaffer blir brukt til å utvikle og forbedre utdanningene
- sørge for at alle de sentrale aktivitetene i skolens kvalitetsarbeid også er med i årshjulet, eller at det på annet vis er satt tydelige frister for alle de sentrale leddene i kvalitetsarbeidet
- beskrive hvordan målet og indikatoren fastsettes
- definere flere mål og kvantitative indikatorer som kan si noe om kvaliteten i utdanningen
- systematisk innhente informasjon som indikerer i hvilken grad kvalitetsmålene er nådd
- sikre at de målene tilbyder har satt for kvaliteten i utdanningen inngår i den årlige analysen av utdanningenes kvalitet
- tidfeste i systembeskrivelsen og i årshjulet når evalueringsseminarer for undervisningspersonalet finner sted, at utdanningens kvalitet er et tema i slike møter, samt dokumentere de tilbakemeldingene som gis i slike seminarer
- nevne det i systembeskrivelsen og synliggjøre i årshjulet dersom undervisningspersonalet skal gi sin vurdering av utdanningen i årlige evalueringsskjemaer
- innhente vurderinger av utdanningens kvalitet også fra sensorer på andre vurderinger eller eksamener i utdanningene
- beskrive i systembeskrivelsen når evalueringer innhentes fra firmaer som har ansatt skolens kandidater, hva slags informasjon som innhentes og hvordan dette foregår, dersom det skal inngå i skolens kvalitetssystem
- tidfestes i systembeskrivelsen og i årshjulet når skolens «adviser board» (sic.) gir sine tilbakemeldinger, hva slags informasjon som innhentes og hvordan tilbakemeldingene gis
- dokumentere tilbakemeldinger fra skolens «adviser board» (sic.)
- ta inn i systembeskrivelsen at tilbyder skal vurdere om utdanningene fyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning i lov og forskrifter
- dokumentere at tilbakemeldinger fra både studenter, tidligere studenter, undervisningspersonale, sensorer og yrkesfeltet presenteres i årsrapporten, og inngår i en overordnet analyse av utdanningenes kvalitet
- gjøre en overordnet vurdering av utdanningskvaliteten i utdanningene i årsrapporten, basert på den informasjonen kvalitetssikringssystemet har fremskaffet
- sikre at tallene som rapporteres både i årsrapporten og til DBH-F er korrekte

Tilbyder bør

- tydeliggjøre beskrivelsene om skolens rutiner for hva slags informasjon som innhentes når og hvordan

- ta ut de delene av systembeskrivelsen som ikke omhandler skolens system for kvalitetssikring
- tydelig gjøre rede for aktuelle skjemaer og dokumenter som inngår i kvalitetsarbeidet
- i årshjulet beskrive hvem som har ansvar for de ulike leddene i kvalitetsarbeidet
- stille mer eksplisitte spørsmål om styrker og svakheter i utdanningen i evalueringsskjemaer til henholdsvis studenter, tidligere studenter og undervisningspersonalet
- i evalueringsskjema til studentene også stille spørsmål om andre sentrale elementer i utdanningen, som opplevd læringsutbytte, undervisnings- og arbeidsmetoder, utstyr og infrastruktur og deres vurdering av utdanningens yrkesrelevans

2.4 Konklusjon etter innledende vurdering

De grunnleggende forutsetningene for å tilby fagskoleutdanning er ikke oppfylt. Nedenfor følger en samlet liste etter den innledende vurderingen over de punktene tilbyder må og bør rette opp for å tilfredsstille gjeldende krav for å tilby fagskoleutdanning.

Tilbyder må

- utarbeide styrevedtekter som eksplisitt viser de oppgavene og det ansvaret styret har, og hvor det fremgår at dokumentet er tilpasset Moteskolen sin virksomhet
- oppgi utdanningens rette nivå i NKR (nivå 5 fagskole 1) i vitnemålsmalen
- i reglementet beskrive hvordan og når studentene varsles om at de står i fare for ikke å få ta eksamen
- i reglementets bestemmelser om eksamen og vurdering beskrive at studenten har rett til begrunnelse for karakterer, og hvordan studenter skal fremme krav om begrunnelse
- i reglementets bestemmelser om formelle feil ved eksamen beskrive hvilke rettigheter studenter har dersom de får medhold i klage på formelle feil ved eksamen
- i reglementet beskrive hvordan vurdering av innpassing og fritak foretas
- i reglementets bestemmelser om innpassing og fritak beskrive krav til dokumentasjon, eventuelt frist for å søke om innpassing og fritak samt hvordan vurderingen av studentens søknad om innpassing eller fritak gjøres og hvem som fatter vedtak
- i reglementets § 6 om disiplinære sanksjoner definere begrepene «bortvise», «utestenge» og «utvise», i reglementets § 6 om disiplinære sanksjoner slå fast hvor lenge en bortvisning, utvisning eller utestengning varer, og beskrive at studenter har rett til å forklare seg før vedtaket om disiplinær sanksjon fattes
- i reglementets bestemmelser om eksamen under særlige vilkår § 9-3 beskrive hvem studentene skal stille sin søknad til, og hvem som fatter vedtak om tilrettelegging ved eksamen
- når de nødvendige endringer er gjort i reglementet, behandle og godkjenne reglementet i styret, og synliggjøre i reglementet når det er vedtatt og hvem som har vedtatt det
- etablere en ordning for klagebehandling i tråd med forvaltningslovens bestemmelser om klager og omgjøring, som forankres i styret og som beskrives i skolens reglement
- sikre at de har en uavhengig klagenemnd
- sørge for at klagenemnda ikke er inhabil
- sikre at det er samsvar mellom beskrivelsen av klageordning i skolens ulike styrende dokumenter
- beskrive i systembeskrivelsen hvordan informasjonen systemet fremskaffer blir brukt til å utvikle og forbedre utdanningene

- sørge for at alle de sentrale aktivitetene i skolens kvalitetsarbeid også er med i årshjulet, eller at det på annet vis er satt tydelige frister for alle de sentrale leddene i kvalitetsarbeidet
- beskrive hvordan målet og indikatoren fastsettes
- definere flere mål og kvantitative indikatorer som kan si noe om kvaliteten i utdanningen
- systematisk innhente informasjon som indikerer i hvilken grad kvalitetsmålene er nådd
- sikre at de målene tilbyder har satt for kvaliteten i utdanningen inngår i den årlige analysen av utdanningenes kvalitet
- tidfeste i systembeskrivelsen og i årshjulet når evalueringsseminarer for undervisningspersonalet finner sted, at utdanningens kvalitet er et tema i slike møter, samt dokumentere de tilbakemeldingene som gis i slike seminarer
- nevne det i systembeskrivelsen og synliggjøre i årshjulet dersom undervisningspersonalet skal gi sin vurdering av utdanningen i årlige evalueringsskjemaer
- innhente vurderinger av utdanningens kvalitet også fra sensorer på andre vurderinger eller eksamener i utdanningene
- beskrive i systembeskrivelsen når evalueringer innhentes fra firmaer som har ansatt skolens kandidater, hva slags informasjon som innhentes og hvordan dette foregår, dersom det skal inngå i skolens kvalitetssystem
- tidfestes i systembeskrivelsen og i årshjulet når skolens «adviser board» (sic.) gir sine tilbakemeldinger, hva slags informasjon som innhentes og hvordan tilbakemeldingene gis
- dokumentere tilbakemeldinger fra skolens «adviser board» (sic.)
- ta inn i systembeskrivelsen at tilbyder skal vurdere om utdanningene fyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning i lov og forskrifter
- dokumentere at tilbakemeldinger fra både studenter, tidligere studenter, undervisningspersonale, sensorer og yrkesfeltet presenteres i årsrapporten, og inngår i en overordnet analyse av utdanningenes kvalitet
- gjøre en overordnet vurdering av utdanningskvaliteten i utdanningene i årsrapporten, basert på den informasjonen kvalitetssikringssystemet har fremskaffet
- sikre at tallene som rapporteres både i årsrapporten og til DBH-F er korrekte

Tilbyder bør

- i reglementets § 9-11 skrive inn at også NKR-nivå og kvalifikasjonen som oppnås (fagskole 1 eller fagskole 2) skal fremgå av vitnemålet.
- tydeliggjøre beskrivelsene om skolens rutiner for hva slags informasjon som innhentes når og hvordan
- ta ut de delene av systembeskrivelsen som ikke omhandler skolens system for kvalitetssikring
- tydelig gjøre rede for aktuelle skjemaer og dokumenter som inngår i kvalitetsarbeidet
- i årshjulet beskrive hvem som har ansvar for de ulike leddene i kvalitetsarbeidet
- stille mer eksplisitte spørsmål om styrker og svakheter i utdanningen i evalueringsskjemaer til henholdsvis studenter, tidligere studenter og undervisningspersonalet
- i evalueringsskjema til studentene også stille spørsmål om andre sentrale elementer i utdanningen, som opplevd læringsutbytte, undervisnings- og arbeidsmetoder, utstyr og infrastruktur og deres vurdering av utdanningens yrkesrelevans

3 Sakkyndig vurdering av utdanningen

Teksten i dette kapitlet er de sakkyndiges vurdering. Der det forekommer «vi», er det et uttrykk for de sakkyndige. Paragrafene i parentes i overskriftene henviser til tilsvarende paragrafer i fagskoletilsynsforskriften. Teksten i boksene er fra fagskoletilsynsforskriften.

3.0 Oppsummering

Tilbyder har utviklet sitt utdanningstilbud med utgangspunkt i ESMOD Internationals system og erfaringer. Tilbyder har samarbeid med aktører i den norske motebransjen, i hovedsak knyttet til at studentene deltar i konkurranser. Skolen er kjent i feltet, og kandidater fra Moteskolen kan gå inn i yrker i motebransjen uten ytterligere opplæringstiltak. Det er ingen tvil om at tilbyder uteksaminerer kandidater som er dyktige i det praktiske og tekniske når det kommer til å designe og produsere egne kolleksjoner.

Vi mener likevel at det er flere vesentlige mangler i utdanningen. Det gjelder både opptakskrav, beskrivelse av forventet læringsutbytte, utdanningens innhold og emner, det pedagogiske opplegget samt i eksamens- og vurderingsordningene for utdanningen.

Utdanningen drives som en påbygning til den toårige fagskoleutdanningen *motedesign og modelisme* – i strid både med det utdanningen opprinnelig ble godkjent som og i strid med fagskoleloven. Læringsutbyttebeskrivelsen for utdanningen fremstår i stor grad som rene kopier av de generiske deskriptorene fra det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket (NKR). Beskrivelsen er også utformet på feil nivå i NKR, nivå 6 bachelor, selv om fagskoleutdanning på 60 fagskolepoeng ikke kan ligge på noe annet enn nivå 5.1.

Det er vanskelig å se at studentene undervises i – og måles på – læringsutbytte i kategoriene *kunnskaper* og *generell kompetanse*. Langt på vei fremstår utdanningen som oppgavebasert, der studentene får oppgaver som de må løse ved selvstendig innsats uten et strukturert pedagogisk opplegg. Dette overlater studentene til en læresituasjon der de må synke eller svømme.

Vurderingsformene i utdanningen fremstår utelukkende som vurderinger av produktene studentene kan produsere. Dette er en viktig del av en slik utdanning, men vi forventer likevel at studenter på dette nivået får en mer helhetlig utdanning. Dersom utdanningens innhold og vurderingsformer ikke tar utgangspunkt i fagspesifikke og relevante læringsutbyttebeskrivelser, og ikke dekker alle kategoriene i NKR, kan man ikke si at kandidatene får en fullverdig fagskoleutdanning.

Tilbyder må gjøre omfattende utbedringer i utdanningen dersom de skal tilfredsstille de kravene som stilles for å tilby fagskoleutdanning.

3.1 Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanning (§ 3-1)

3.1.1 Opptak

- (1) Krav i fagskoleloven med forskrifter skal være oppfylt. NOKUT vurderer følgende krav:
- a) Grunnlag for opptak. Grunnlaget for opptak skal være relevante kvalifikasjoner på nivå 4 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Søkere har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for opptak til en utdanning på grunnlag av realkompetanse.

Vurdering

Opptakskravene er uryddig beskrevet og til dels i strid med fagskoleloven. Opptakskravet som beskrives i reglementet og studieplanen samsvarer ikke med opptakskravet til utdanningen Moteskolen fikk godkjent av NOKUT i 2008, som var oppgitt som fag- eller svennebrev innenfor design- eller håndverksfagene etter opplæring i bedrift. I studieplanen står det at opptakskravene er Moteskolens toårige utdanning, *motedesign og modelisme*, tilsvarende studiekompetanse eller relevant praksis fra yrkesområdet. Moteskolen driver altså denne utdanningen som en slags påbygning, som tydelig ligger på nivå over den toårige utdanningen. Utdanningen faller dermed utenfor fagskolelovens rammer, hvor det følger at fagskoleutdanning skal bygge på videregående opplæring. Dette drøfter vi flere andre steder i denne rapporten, spesielt i kapittel 4.2 *Læringsutbytte* og kapittel 4.3.2 *Utdanningens innhold og emner*.

Det formelle opptakskravet i reglementet og studieplanen er angitt som «2-årig fagskole i motedesign og modelisme eller tilsvarende studiekompetanse». Det er vanskelig å forstå hva som er tenkt som «tilsvarende studiekompetanse» som den toårige fagskoleutdanningen. Ifølge fagskoleloven, skal det formelle opptakskravet der det finnes tilsvarende fagområde i videregående opplæring være fag- eller svennebrev. Det er altså ikke anledning til å kreve at søkere skal ha skolens toårige fagskoleutdannelse for å komme inn på denne ettårige fagskoleutdanningen. Ved institusjonsbesøket omtalte både lærere og studenter *moteutviklingsledelse i design og modelisme* som «tredjeåret», og vi fikk inntrykk av at alle studentene på utdanningen hadde fullført det toårige Utdanningen ved skolen før de begynte på det ettårige løpet.

Vi har forståelse for at skolen ønsker å tilby et treårig løp. Å bli en profesjonell designer som er fullt ut kvalifisert for samtidens motebransje, krever mye opplæring og trening. Bransjen blir stadig mer komplisert og krever nye kunnskaper blant annet innenfor det digitale feltet, bærekraftighet og etikk. Det er imidlertid ikke anledning til treårige utdanningsløp innenfor lovverket for fagskoleutdanning. Tilbyder kan derfor ikke tilby denne utdanningen som en påbygning til den toårige fagskoleutdanningen de tilbyr.

Emnene som inngår i *moteutviklingsledelse i design og modelisme* heter Modelisme III og Design III, og vi forstår det dithen at disse emnene bygger på emnene Modelisme II og Design II fra *motedesign og modelisme*. Disse fagene er omfattende, kompliserte og arbeidskrevende, og det er ikke rimelig å anta at studenter som ikke har forkunnskap fra disse emnene vil kunne henge med på undervisningen som gis. Vi mener at søkere som ikke har direkte, praktiske kunnskaper om modelisme og design vil få problemer med å følge undervisningen i disse emnene.

I tillegg til kravet om toårig fagskoleutdanning, må søkere ha fylt 18 år og beherske engelsk skriftlig og muntlig. Søkere må også legge frem portofolio. Det er ikke beskrevet hvilke kriterier som ligger til grunn for vurderingen av portofolioen.

Realkompetanse

Realkompetanse er bare beskrevet i reglementet, og inngår ikke i studieplanen. I reglementets bestemmelser om vurdering av realkompetanse i § 2-3, står følgende:

Vurderingen gjøres ut i fra følgende kriterier som må være godt dokumentert og attestert, hvor tidsrom for praksis og aktiviteter må fremgå tydelig.

- *Skolegang med vekt på minst VK-1 nivå i norsk og engelsk*
- *Fagbrev, med særlig vekt på:*
 - *Designfag*
 - *Håndarbeidsfag*
 - *Grunnkurs i design og håndverk*
 - *Arbeidslivserfaring, med særlig vekt på:*
 - *Erfaring fra moteindustrien*
 - *Industrierfaring*
 - *Praksis innen søm, tekstil, konfeksjon, for eksempel utvikling /salg*
 - *Ulønnet arbeid, organisasjonsarbeid, tillitsverv, m.m.*
 - *Utenlandserfaring*
 - *Motivasjon og egenvurdering*

Sammen med generell studiekompetanse, eller tilsvarende realkompetanse, vil 2 års praksis innen motesektoren, eller fra serviceyrker tilknyttet motesektoren, evt. administrative stillinger innen mote/design/konfeksjon, kvalifisere til opptak til Utdanningen «Mote, design og modelisme».

Denne beskrivelsen inneholder flere uklarheter. Det er uvisst om «skolegang med vekt på minst VK-1 nivå i norsk og engelsk» er tilstrekkelig som opptaksgrunnlag, eller om det menes at dette *sammen med* «Fagbrev med særlig vekt på [...]» er grunnlag for opptak på bakgrunn av realkompetanse. Videre er det en trykkfeil her, ved at «Arbeidslivserfaring med særlig vekt på [...]» skal stå som eget kulepunkt og ikke som eksempler på aktuelle fagbrev. For øvrig byttet opplæringstrinnet VK1 i 2007 navn til VG2.

Til slutt i beskrivelsen om realkompetansekravet står det:

Sammen med generell studiekompetanse, eller tilsvarende realkompetanse, vil 2 års praksis innen motesektoren, eller fra serviceyrker tilknyttet motesektoren, eventuelt administrative stillinger innen mote/design/konfeksjon, kvalifisere for opptak til Utdanningen mote – design og modelisme.

Kravet om at det skal være utformet bestemmelser for opptak på grunnlag av realkompetanse gjelder all fagskoleutdanning, og det må derfor være tydelig i reglementet at bestemmelsene om realkompetanse gjelder for begge utdanningene. Generell studiekompetanse eller tilsvarende studiekompetanse er angitt som formelt opptakskrav for utdanningene. Realkompetansekravet slik det er beskrevet i sitatet fra tilbyders reglement ovenfor, innebærer at søkere på grunnlag av realkompetanse *både* må oppfylle det formelle opptakskravet (studiekompetanse) og ha relevant arbeidserfaring. Formålet med realkompetansevurdering er å sikre at søkere som ikke fyller det formelle opptakskravet har tilegnet seg tilsvarende nødvendige forkunnskaper og ferdigheter *på annen*

måte. Tilbyder må endre bestemmelsene om realkompetansevurdering, slik at det ikke kreves at søkere med realkompetanse *både* må oppfylle det formelle opptakskravet *og* ha relevant erfaring.

Under institusjonsbesøket fikk vi vite at søkere skal skrive et motivasjonsbrev. Dette er problematisk, da slike dokumenter er vanskelig å vurdere rettferdig, og det kan være vanskelig for søkere å forstå hvilke kriterier et slikt brev blir vurdert etter. Tilbyder må derfor fjerne motivasjonsbrev fra opptakskravet.

Moteskolen må rydde i reglementet § 2-3 om realkompetansevurdering, slik at det går klart og utvetydig frem hva som anses som tilfredsstillende realkompetanse og hvordan realkompetanse vurderes, og at disse bestemmelsene gjelder begge utdanningene.

Rullerende opptak eller rangering

I reglementets § 2-5 forstår vi at opptaket foretas innen tre uker etter søknadsfristens utløp, men under § 2-6 står det derimot at opptaket er rullerende. Rullerende opptak betyr at kvalifiserte søkere tas opp i den rekkefølgen søknadene blir registrert. Det kommer videre frem av reglementets § 2-6 at inntak prioriteres etter samlet vurdering av kompetanse dersom det er kapasitetsproblemer ved skolen. Skolen kan ikke ha rullerende opptak og samtidig ha mulighet til prioritering av søkere. Tilbyder må sørge for at det ikke er motstridende informasjon om opptak i reglementet, og klargjøre om opptaket er rullerende eller ikke.

Konklusjon

Nei, vesentlige mangler gjør at kravet ikke er tilfredsstillende oppfylt.

Tilbyder må

- utforme opptakskrav og rutiner for opptak i tråd med gjeldende lov- og regelverk
- gjøre det tydelig hvilke realkompetansekrav som gjelder for de ulike utdanningene
- sørge for at det ikke er motstridende informasjon om opptak i reglementet, og klargjøre om opptaket er rullerende eller ikke

3.1.2 Samarbeid med yrkesfeltet

(2) Tilbyder skal samarbeide med aktører i yrkesfeltet og delta i faglige nettverk som sikrer at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet.

Vurdering

Tilbyder har lagt ved dokumentasjon på kontakt med tre eksterne partnere. Disse tre representerer motefeltet på forskjellig måte, både med tanke på virksomhetenes størrelser og produktområder. Cubus er en stor og veletablert aktør innen det brede motefeltet, Douchebag er relativt nyoppstartet nisjebedrift innen sport- og fritidssegmentet, mens Pelsinform er en interesseorganisasjon for pelsbransjen. Det ser ut som om Moteskolen har samarbeidet med CUBUS og Pelsinform før, men at Douchebag er en ny partner.

Både i dokumentene som beskriver samarbeidet og i samtaler ved institusjonsbesøket ble det klart at samarbeidet med alle aktørene omfatter gjennomføring av prosjekter for studentene, oftest i form av

konkurranser. De tre samarbeidsaktørene dekker til dels ulike produktgrupper og retter seg mot ulike segmenter i markedet, noe som er nyttig for studentene å få innblikk i. Denne variasjonen i samarbeidet med de ulike aktørene er positivt for utdanningen.

Vi fikk under institusjonsbesøket en muntlig redegjørelse for skolens samarbeid med bransjen. Vi fikk inntrykk av at studenter opparbeider seg nyttig profesjonserfaring gjennom kontakt med profesjonelle bedrifter, inkludert deltakelse i konkurranser. Moteskolen har etablert et bredt nettverk i bransjen som de drar veksler på i utdanningen, i hovedsak gjennom konkurranser. Dette kommer studentene til gode både i utdanningen, og videre som ferdig utdannede profesjonelle. Både ledelse og lærere oppga på institusjonsbesøket at studentenes læringsutbytte står i fokus i samarbeidsprosjektene. Dersom skolens ledelse/lærere ikke finner at konkurransene fremmer studentenes læring, faller deltakelsen bort og de gjennomfører et rent skoleprosjekt i stedet. På den ene siden er det bra at det ikke gjennomføres konkurranser som ikke er relevante for studentene. På den annen side innebærer det en uforutsigbarhet for studentene at de ikke på forhånd kan vite hvilke prosjekter og konkurranser de skal delta i. Det forutsetter også at skolen har en god plan B for et skoleprosjekt, som på en god måte ivaretar det læringsutbytte konkurransene var ment å bidra til, dersom skolen ikke deltar i aktuelle konkurranser.

Studentene ga uttrykk for at det var varierende i hvilken grad de ulike samarbeidsprosjektene kom alle studentene til gode, og at det var uklart hva slags faglig oppfølging og veiledning studentene får i de ulike samarbeidsprosjektene. Dette er heller ikke tydelig skildret i studieplanen. Det går ikke tydelig frem fra egenrapporten, studieplanen eller dokumentet for kvalitetssikring hvilke studenter i hvilken utdanning eller hvilket år det er tenkt at samarbeidet/konkurransene skal gjennomføres, om det er obligatorisk å delta, om man får vurdering av bidrag, hvem som vurderer, eller hvordan dette samarbeidet er tilpasset og egnet for Moteskolens pedagogiske opplegg. Dette understreker graden av uforutsigbarhet i prosjektene, og gir grunn til å stille spørsmål ved om studentene får nødvendig informasjon og veiledning i gjennomføringen av slike prosjekter.

Nært samarbeid med yrkesfeltet er en forutsetning for å kunne tilby fagskoleutdanning «som gir kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere opplæring», jf. § 1 i fagskoleloven. Tilknytningen er viktig for å sikre at det læringsutbyttet studentene har etter endt utdanning, er i tråd med det behovet yrkesfeltet har for kompetanse. Dere må inngå formelle samarbeidsavtaler med aktører i yrkesfeltet før dere søker NOKUT om godkjenning av utdanningen.

Det foreligger ikke formelle samarbeidsavtaler med noen av bransjeaktørene Moteskolen samarbeider med, slik NOKUT krever. For at Moteskolens samarbeid med bransjen skal kunne bidra til at studentene kan oppnå et yrkesrelevant læringsutbytte, eller til kontinuerlig forbedring av utdanningen, er det en forutsetning at det inngås formaliserte og forpliktende samarbeidsavtaler. I disse avtalene må det fremkomme hvordan deltakelse i konkurransene sikrer at studentenes læringsutbytte samsvarer med yrkesfeltets behov. Representantene for bedriftene og tilbyder må være enige om hva som bedømmes i en oppgave og at dette også må være tydelig for studentene. Slike avtaler vil gjøre det lettere for skolens ledelse, lærere, studenter og samarbeidspartnere å forstå hvorfor deltakelse i konkurranser er viktig, hvilket læringsutbytte slike konkurranser bidrar til, og hvordan konkurransekriteriene vurderes mot læringsutbyttene for utdanningen. I avtalene må det fremkomme hva som er målsettingen med prosjektet, hvilke(t) emne(r) det knyttes til og de læringsbytter som skal oppnås.

Andre faglige nettverk tilknyttet utdanningen er det årlige møtet med alle ESMOD International franchiseskoler og vurderingen to ganger i året av representanter fra ESMOD International. Skolens rektor sitter i styret for Norwegian Fashion Institute, som er en viktig bransjeorganisasjon der både store og små aktører er representert. I dokumentet for kvalitetssikring sies det også at via nettverksbygging samarbeider skolen med Varnergruppen, Voicegruppen og H&M i Stockholm. Dette er store, gode og nyttige samarbeidspartnere å ha, men ingen av disse har skrevet formelle samarbeidsavtaler. Da vi var på besøk, fikk vi også vite at rektor jevnlig blir oppsøkt av og hjelper bransjen å rekruttere studenter som potensielle medarbeidere.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må inngå formelle samarbeidsavtaler med relevante aktører i bransjen, som sikrer at læringsutbyttet studentene får er relevant for yrkesfeltet.

3.1.3 Standarder, konvensjoner og avtaler

(3) Utdanninger som reguleres av nasjonale eller internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler skal tilfredsstillende kravene i disse.

Vurdering

NOKUT skal påse at utdanningstilbudet er i tråd med de internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler som Norge er forpliktet til å følge. Denne utdanningen har ikke slike offisielle standarder og krav. Moteskolen har derimot inngått franchisekontrakt med Esmo International, som franchisetaker i det internasjonale ESMOD-systemet. Denne avtalen gir føringer som til dels er i strid med fagskoleloven og premissene for godkjenning av utdanningen. Det er tilbyders ansvar at studentene får en utdanning av god kvalitet og at studentenes rettigheter ivaretas. Det er også tilbyders ansvar at utdanningene følger gjeldende krav i norske lover og forskrifter. Tilbyder kan ikke inngå avtaler som er i strid med gjeldende lov- og regelverk for tilbydere av fagskoleutdanning, og avtalene som inngås kan ikke ha inngripende effekt på utdanningene. Se for øvrig vurdering av franchisekontrakten i kapittel 2.2.1 *Krav i fagskoleloven med forskrifter*.

Det går frem av franchiseavtalen at dersom avtalen ikke fornyes, vil den opphøre den 30. juni 2015. Komiteen har ikke mottatt informasjon om at franchiseavtalen mellom Moteskolen og Esmo International skal fornyes. Dersom franchiseavtalen med Esmo International likevel skal fornyes, må tilbyder sannsynliggjøre at franchisekontrakten de har inngått med Esmo International ikke er i strid med gjeldende lovverk for fagskoleutdanning i Norge.

Både undervisningsopplegget, innholdet i utdanningen, pensum og læremateriell ved Moteskolen er basert på Esmo Internationals undervisningsmetoder eller levert fra Esmo International. I franchisekontrakten står det at ved opphør av kontrakten kan ikke franchisetakeren lenger benytte Esmods undervisningsmetoder. De plikter dessuten å tilbakeføre alt materiell med merkenavnet Esmo, som etter vårt skjønn også inkluderer læremateriell. Dersom avtalen med Esmo International opphører, innebærer avtalens vilkår så vidt vi forstår at det må gjøres omfattende endringer i utdanningens innhold. Dersom avtalen med Esmo International opphører, må tilbyder

sannsynliggjøre at de ved en slik endring av utdanningen, vil kunne tilby utdanning som er i tråd med de krav som stilles i fagskoletilsynsforskriften.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- dersom franchiseavtalen med Esmod International fornyes, sannsynliggjøre at franchisekontrakten de har inngått med Esmod International ikke er i strid med gjeldende lovverk for fagskoleutdanning i Norge
- dersom franchiseavtalen med Esmod International opphører, sannsynliggjøre at de ved en slik endring av utdanningen, vil kunne tilby utdanning som er i tråd med de krav som stilles i fagskoletilsynsforskriften

3.1.4 Praksisavtaler

(4) For utdanninger med praksis skal det foreligge avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.

Utdanningen inneholder ikke praksis.

3.1.5 Arbeidsmengde for studentene

(6) Det totale antall arbeidstimer for studentene skal normalt være mellom 1500-1800 timer per år.

Vurdering

I studieplanen er det ikke angitt hvor mange timer studentene er forventet å arbeide, men i egenrapporten er det angitt 1800 timer per år, som er innenfor det antall timer NOKUT setter opp som akseptabelt. Det er i egenrapporten oppgitt at 400 timer er egenstudier. I studieplanen står det hvor mange poeng hvert av de tre emnene i utdanningen er stipulert til, men det står ikke hvor mange timer studentene er ment å bruke på hver av emnene. Det er heller ikke angitt hvordan fordeling mellom undervisning, veiledning og selvstendig arbeid skal være innenfor hvert enkelt emne.

Det fremgår av studieplanen og vitnemålet at *moteutviklingsledelse i motedesign og modelisme* gir studiepoeng. Fagskoleutdanning gir fagskolepoeng og ikke studiepoeng. Det er i strid med både gjeldende lov og forskrift og tilbyders godkjenning å hevde at utdanningen gir studiepoeng, som er poengbetegnelsen som benyttes i høyere utdanning.

Det totale omfanget av emnene i utdanningen virker rimelig sett i forhold til det vi ut fra emnebeskrivelsene forstår at studentene er forventet å oppnå. Forventet arbeidsinnsats og antall timer på undervisning, veiledning og egeninnsats for hvert enkelt emne må imidlertid også angis konkret i studieplanen.

Ved institusjonsbesøket var både ledelsen, lærerne og studentene enige om at utdanningen krever en betydelig innsats og arbeidsmengde fra studentene. Samtidig mente de alle at det er mulig å oppnå læringsutbyttet for utdanningen innenfor de stipulerte 1800 timene. Mange studenter sa at de arbeider mer enn dette, men at det er ærgjerrighet og ønske om gode eksamensresultater som gjør at noen studenter arbeider mer enn det som er forventet.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må i studieplanen angi forventet arbeidsinnsats og fordeling av antall timer på undervisning, veiledning og egeninnsats for hvert enkelt emne.

3.2 Læringsutbytte (§ 3-2)

Utdanningen skal gi ett samlet læringsutbytte som er relevant for yrkesfeltet. Læringsutbyttet skal beskrive kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse som studentene oppnår etter fullført utdanning, jf. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.

For utdanninger som var godkjent etter søknad sendt inn før september 2013, hadde tilbyderne frist til 31. desember 2014 å utforme læringsutbyttebeskrivelser i tråd med NKR. Da tilbyderen leverte egenrapporten var dette kravet ikke trådt i kraft enda. På institusjonsbesøket informerte NOKUT ledelsen ved skolen om at det ville kreve en del justeringer før læringsutbyttebeskrivelsen for denne utdanningen kunne sies å være i tråd med NKR, og vi informerte om hvor de kunne finne NOKUTs veiledningsmateriale om NKR og læringsutbyttebeskrivelser.

3.2.1 Sakkyndiges vurdering

I studieplanen står det at «Læringsutbyttebeskrivelsen følger Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring for nivå 6: Bachelor». Fagskoleutdanning skal ligge på nivå 5 i NKR. En fagskoleutdanning på 60 fagskolepoeng skal ligge på nivå 5.1. Det tilsvarer nivået denne utdanningen ble godkjent som av NOKUT i 2008. Tilbyder må utforme læringsutbyttebeskrivelse for utdanningen på riktig nivå, i tråd med NKR.

På overordnet nivå er læringsutbyttebeskrivelsen for generell. I stor grad er den en ren kopi av de generiske beskrivelsene i NKR, hvor ord som «fagområde» er byttet ut med «design og modelisme». Med så lite fagspesifikk læringsutbyttebeskrivelse på overordnet nivå, er det ikke tydelig kommunisert hvilke kvalifikasjoner studenten skal ha etter endt utdanning. Siden læringsutbyttebeskrivelsen er såpass lite fagspesifikk, er det for mange av dem vanskelig å vurdere i hvilken grad de gjenspeiles i utdanningens innhold. For flere av de deskriptorene som er mer konkrete, er det vanskelig å kjenne igjen hvordan læringsutbyttet dekkes gjennom utdanningens innhold og arbeidskrav. Eksempelvis sier en av deskriptorene innenfor kategorien *kunnskap* at studentene skal kjenne til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor design og modelisme. Det er vanskelig å finne noe i utdanningens faglige innhold eller i pensumlitteraturen som tilsier at studentene lærer om forskning og fagutviklingsarbeid. Se for øvrig vår vurdering av læringsutbytte i kapitlene 4.3.1 *Utdanningens navn*, 4.3.2 *Utdanningens innhold og emner*, 4.4.2 *Undervisningsformer og læringsaktiviteter* og 4.6.1 *Eksamens- og vurderingsordninger*.

Kun én av deskriptorene under *ferdigheter* er ikke hentet fra nivå 6 i NKR:

Kandidaten

- *kan kommunisere med relevante produksjonsmedarbeidere i en designprosess, ved bruk av relevante kommunikasjonsmetoder*

Det er litt uklart hvilken deskriptor fra NKR denne beskrivelsen skal dekke, men den passer bedre under kategorien *generell kompetanse* enn *ferdigheter*. Denne deskriptoren kommuniserer innholdet i utdanningen noe tydeligere enn mange av de andre deskriptorene i læringsutbyttebeskrivelsen, men den kan fortsatt gjøres mer fagspesifikk.

Konklusjon

Nei, vesentlige mangler gjør at kravet ikke er tilfredsstillende oppfylt.

Tilbyder må utforme læringsutbyttebeskrivelse for utdanningen på riktig nivå, og i tråd med NKR.

3.3 Utdanningens innhold og oppbygning (§ 3-3)

3.3.1 Utdanningens navn

(1) Utdanningens navn skal være dekkende for innholdet og det læringsutbyttet utdanningen gir.

Vurdering

Navnet som i 2008 ble godkjent for denne utdanningen var *moteutviklingsleder*. Tilbyder oppgir i studieplanen at utdanningens navn er *moteutviklingsledelse i design og modelisme*. Se kapittel 1.2 for merknad om endring av utdanningens navn.

At ordet «ledelse» inngår i utdanningens navn, indikerer at ledelse i en eller annen form inngår i utdanningens læringsutbytte. Tilbyder sier også at utdanningen gir relevante kvalifikasjoner for ledelse på mellomnivå innen design/modelisme. For oss innebærer begrepet «ledelse» at man må kunne noe om organisasjon, ledelse og økonomi, ikke bare om fag. Læringsutbyttebeskrivelsene for hele utdanningen setter heller ikke opp mål forbundet med å lede en gruppe, organisere og lede en arbeidsprosess eller å ha oversikt over økonomi. Utdanningen er inndelt i fagene (emnene) Design, Modelisme og Diplomoppgave. Her inngår hverken ledelse, organisasjonslære eller økonomi. Det er ikke noe tegn til at studentene får slike kunnskaper når vi ser på det faglige innholdet i hvert emne. Vi kan heller ikke finne at disse kunnskapene er avspeilet i pensumlitteraturen.

De læringsutbyttebeskrivelsene som kan ha noe med ledelse å gjøre finnes i emneplanen for «Design III» under *generell kompetanse*: «Kan planlegge og gjennomføre varierte arbeidsoppgaver og prosjekter som strekker seg over tid, alene og som deltaker i en gruppe og i tråd med etiske krav og retningslinjer» og «Kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre med bakgrunn innenfor fagområder og gjennom dette bidra til utvikling av god praksis». De samme læringsutbyttene finnes også i emneplanen for «Modelisme III», også der listet opp under *ferdigheter*. For det første er disse deskriptorene tatt ordrett fra NKR nivå 6 bachelor, og de er dermed på et for høyt nivå for en ettårig fagskoleutdanning. Hvis man ser bort fra dette, er disse læringsutbyttene viktige for en som skal

beherske fagene design og modelisme, og vi ser ikke bort fra at de gode studentene som behersker dem, kan ta en lederposisjon i avgrensede prosjekter for mindre grupper. Vi kan imidlertid ikke se at studentene får en faglig kompetanse i ledelse fra utdanningen *moteutviklingsledelse i design og modelisme*.

Ved institusjonsbesøket fikk vi forklart at ledelseelementet kommer inn ved at studentene i et prosjekt får lederoppgaver for studentene ved den toårige utdanningen skolen tilbyr. Studentene får imidlertid ikke noe undervisning i ledelse som forbereder dem på denne rollen, og studentene blir heller ikke vurdert ut fra kriterier om ledelse. Å lede et slikt prosjekt kan nok være en god erfaring som kan gi kunnskaper om å lede andre, men vi savner likevel undervisning og pensumlitteratur som gir kunnskap, ferdigheter og kompetanse i slike emner. Vi kan ikke se hvordan opplegget som ble beskrevet ved institusjonsbesøket sikrer at studentene får faglig kompetanse i ledelse. Det at studentene på denne utdanningen gis lederoppgaver overfor studentene på den to-årige utdanningen, indikerer at *moteutviklingsledelse i design og modelisme* ligger på nivå over *motedesign og modelisme*. Denne utdanningen er imidlertid godkjent som en utdanning på nivå 5.1 (Fagskole 1) i NKR, mens *motedesign og modelisme* er godkjent som en utdanning på nivå 5.2 (Fagskole 2) i NKR.

På denne bakgrunn mener vi at det er ambisiøst og misvisende at «ledelse» inngår i utdanningens navn. Tilbyder må sikre at det er samsvar mellom utdanningens navn og utdanningens innhold og læringsutbyttebeskrivelse, enten ved å endre navn eller ved å integrere ledelse i utdanningens faglige innhold.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må sikre at det er samsvar mellom utdanningens navn og utdanningens innhold og læringsutbyttebeskrivelse.

3.3.2 Utdanningens innhold og emner

(2) Utdanningens innhold skal være egnet for å nå læringsutbyttet.
(3) De ulike emnene skal til sammen bidra til at studentene oppnår utdanningens totale læringsutbytte. |
|--|

Vurdering

Utdanningen består av tre emner: Design III, Modelisme III og Diplomoppgave.

Læringsutbyttebeskrivelsene for hele utdanningen på overordnet nivå og for hvert enkelt emne er så å si identiske. I likhet med læringsutbyttebeskrivelsene for utdanningen som helhet, er beskrivelsene for emnene på nivå 6 (Bachelor). Fagskoleutdanning skal være på nivå 5, jmf vår vurdering i kapittel 4.2 *Læringsutbytte*. Læringsutbyttebeskrivelsen er i hovedsak ikke konkretisert og gjort fagspesifikk i tråd med NKR. Noen steder er ord som «fagområde» byttet ut med for eksempel «design», men i stor grad fremstår emnebeskrivelsene som rene kopier av de generiske beskrivelsene fra NKR. Det brukes for eksempel formuleringer som «sentrale temaer, teorier, problemstillinger, prosesser, verktøy og

metoder...». Både for studentene og for fremtidige arbeidsgivere hadde det vært nyttig å få vite hva som anses som sentralt her, og tilbyder bør presisere dette i studieplanen.

I de få deskriptorene som er litt mer konkrete, er det vanskelig å kjenne igjen hvordan læringsutbyttet dekkes gjennom utdanningens innhold og arbeidskrav. Eksempelvis er deskriptoren «kan anvende faglig kunnskap og relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg» under kategorien *ferdigheter* altfor generell, hentet fra et for høyt nivå i NKR, og det er vanskelig å se hva det er i utdanningen/pensumlitteraturen som er egnet til å gi studentene en slik type ferdighet. Det samme gjelder deskriptorer fra kategorien *generell kompetanse*, som at kandidatene skal «ha utviklet kritisk sans i arbeid med digital dannelse relatert til internett og visuell kultur» og «har et reflektert forhold til miljø, forbruk og materialvalg». Her er det også vanskelig å se hvilke arbeidskrav, forelesninger eller pensumlitteratur som dekker slike emner. Det manglende samsvaret mellom nivåbeskrivelsen og lengden på utdanningen, samt mellom læringsutbyttebeskrivelsen og innholdet i utdanningen, og den altfor generelle beskrivelsen av læringsutbytte, vitner om at tilbyder ikke har satt seg inn i kravene som gjelder for beskrivelser av utdanning på dette nivået.

Siden de fleste læringsutbyttebeskrivelsene er formulert veldig generelt og kan tolkes i ulike retninger, er det vanskelig å si i hvilken grad emnene er egnet til at studentene kan nå læringsutbyttet. De prosjektene og arbeidskravene som er listet opp under de enkelte emnene, er imidlertid relevante for utdanningen og egnet for at studentene kan tilegne seg sentrale kunnskaper i fagene.

Tilbyder beskriver ingen steder i studieplanen sammenhengen mellom emner og forventet læringsutbytte for hele utdanningen, og vi finner ingen begrunnelse i egenrapporten for hvordan oppbyggingen av utdanningen bidrar til at studentene oppnår læringsutbyttet. Vi får vite at hvert emne må bestås suksessivt, det vil si at studentene ikke kan gå videre til neste emne før det forutgående emnet er bestått. Det er imidlertid ikke tydelig i beskrivelsen om grunnen til denne suksessive oppbyggingen er at emnene faktisk bygger på hverandre, eller om det kommer av rent praktiske hensyn.

Nesten alle deskriptorene i læringsutbyttebeskrivelsen for utdanningen som helhet er listet opp i hvert av de tre emnene. Dette gjør det vanskelig å få øye på progresjonen og sammenhengen i utdanningen. Tilbyder må beskrive læringsutbyttet i emnene i tråd med NKR, og tydeliggjøre progresjonen og sammenhengen i utdanningen.

Pensum

Pensumlitteraturen som er angitt, består hovedsakelig av ESMOD sin egenproduserte litteratur, som er oversatt fra fransk til engelsk. Studentrådet og studentene gir uttrykk for at litteraturen fra Esmod er dårlig oversatt og at bøkene bærer preg av dette ved at de er vanskelige å lese. Studentene sier at de må få veiledning i hvordan de skal lese og bruke bøkene, og gir uttrykk for at selv undervisningspersonalet har problemer med å tolke lærebøkene. Ellers kan vi ikke se at pensumlitteraturen inneholder noe om ledelse eller om etiske/økologiske aspekter i moteproduksjon. Tilbyder må sikre at pensumlitteraturen er tilpasset studentenes faglige nivå, og bør ta inn litteratur eller læremidler om ledelse og etiske/økologiske aspekter i moteproduksjon i studentenes pensum.

Konklusjon

Nei, vesentlige mangler gjør at kravet ikke er tilfredsstillende oppfylt.

Tilbyder må

- beskrive læringsutbyttet i emnene i tråd med NKR
- tydeliggjøre progresjonen og sammenhengen i utdanningen
- sikre at pensumlitteraturen er tilpasset studentenes faglige nivå

Tilbyder bør

- ta inn litteratur eller læremidler om ledelse og etiske/økologiske aspekter i moteproduksjon i studentenes pensum
- presisere i studie- og emneplaner hva som ligger i «sentrale» temaer, teorier, problemstillinger, prosesser, verktøy og metoder

3.3.3 Studieplanen

(4) Studieplanen skal tydelig vise utdanningens innhold og oppbygning.

Vurdering

Studieplanen er for det meste oversiktlig og forståelig, og inneholder i hovedsak de elementene NOKUT krever. Innholdet i utdanningen går frem av studieplanen på en grei og oversiktlig måte (punkt 4 i studieplanen). Utdanningens navn er oppgitt i studieplanen. Navnet er ikke det samme som ble godkjent for utdanningen i 2008, se vår vurdering av utdanningens navn i kapittel 3.3.1. Opptakskravet er beskrevet, men ikke i tråd med regelverket. Se vår vurdering under *Opptak* i kapittel 3.1.1.

Utdanningens oppbygning er presentert som tabellform, på side 10 i studieplanen. I denne tabellen beskrives også vurderingsformer og vurderingsuttrykk (karakterer). Læringsutbyttebeskrivelse og faglig innhold er beskrevet både for utdanningen som helhet og for hvert emne. Studieplanen redegjør videre for undervisningsformene og læringsaktivitetene i utdanningen, samt vurdering og sensureringsordningen i hvert emne.

Som vi har omtalt under kapittel 3.1.5 *Arbeidsmengde for studentene*, går det ikke frem av studieplanen hvor mye tid studentene må forvente å bruke på hele utdanningen, og heller ikke på de ulike delene. Hvor stor andel av utdanningen som er egenstudier og hvor stor andel som er lærerstyrt, er heller ikke beskrevet. På forsiden av planen og i innledningen er omfanget av utdanningen angitt til 60 fagskolepoeng. Tilbyder må beskrive omfang og arbeidsbelastning for hvert emne. I beskrivelsene av hvert enkelt emne står det angitt emnets omfang i studiepoeng. Dette er ikke i tråd med regelverket, og i strid med godkjenningen for utdanningen. Tilbyder må angi emnets arbeidsomfang i fagskolepoeng, og ikke i studiepoeng.

I hver av emneplanene som inngår i studieplanen, er det listet opp en svært detaljert oversikt over innholdet i hvert emne. For Design III er det for eksempel elleve ulike tema. Der arbeidskravene er angitt, listes det opp 25 oppgaver som må være godkjent for at studentene skal kunne fremstille seg til eksamen. Ved å være såpass detaljert, binder skolen seg opp til akkurat disse oppgavene og arbeidskravene. Det medfører at de må forandre studieplanen dersom noen av oppgavene eller

arbeidskravene viser seg å være overflødige, eller dersom skolen finner ut at noen arbeidskrav bør byttes ut med andre. Vi foreslår at innholdet i form av oppgaver/arbeidskrav beskrives i litt mindre detaljert form. Det bør være mulig å beskrive dette i mer generelle vendinger, men likevel så presist at studentene forstår hva faget og undervisningen dreier seg om og fokuserer på.

I tillegg til arbeidskrav, stiller Moteskolen krav om at studentene ikke har mer enn 15 % fravær «i undervisnings- og veiledningssituasjoner der det er krav om tilstedeværelse.» Studieplanen gir ikke en oversikt over hvilken undervisning dette dreier seg om. Det blir sagt at det utarbeides en undervisningsplan og en timeplan som studentene får utlevert til alle prosjekter og forelesningsrekker. Disse skal «[...] gi nærmere informasjon om blant annet undervisning med krav om tilstedeværelse, arbeidskrav, pensum og støttelitteratur», og blir utlevert ved oppstart av emnene. Det er gode grunner til å ikke inkludere alle detaljer om alle arbeidskrav og oppgaver i studieplanen, og det kan være svært nyttig å ha en egen timeplan eller kalender. Krav til tilstedeværelse, arbeidskrav og pensum er imidlertid helt sentral informasjon om hva som kreves av studentene i utdanningsløpet. Denne typen informasjon må også inngå i studieplanen, slik at studentene får forutsigbarhet i hvordan utdanningen skal gjennomføres, og enkelt kan kontrollere at de får den utdanningen de er lovet. Tilbyder må ta denne informasjonen inn i studieplanen.

I studieplanen inngår en liste over hvilke arbeidsoppgaver en ferdig utdannet kandidat kan få, her oppgis blant annet lærer i design og håndverksfag på VG1-nivå og lærer i kunst og håndverk på mellomtrinnet i grunnskolen. For å få slike jobber er det krav om formell pedagogisk utdanning. En fagskole skal gi en utdanning der kandidatene skal kunne gå rett ut i jobb uten tilleggsutdanning. For å bli ansatt som lærer kreves formell pedagogisk utdanning. Det er derfor ikke riktig at denne utdanningen kvalifiserer til læreryrket. I den samme listen oppgis det at ferdig utdannede kandidater kan få arbeid som leder av opplæring på arbeidsplasser og medarbeider/leder på opplæringskontor. Det virker heller ikke realistisk at en ettårig fagskoleutdanning som ikke inneholder ledelse, kvalifiserer for denne typen stillinger. Tilbyder må sørge for at denne listen over aktuelle arbeidsoppgaver etter end utdanning gir et realistisk bilde av hva slags jobber kandidatene er kvalifisert for.

Litteraturlisten oppgir ikke antall sider som er pensum i hver bok. Det er bare oppgitt bøker og ingen andre læremidler.

Vi kan ikke finne studieplanen på skolens nettsider. Tilbyder bør ha studieplanen lett tilgjengelig på nettsidene, slik at potensielle søkere og de som allerede er studenter lett kan finne den.

I egenrapporten fremgår det ikke hvilke sider i studieplanen som viser at planen inneholder alle elementene NOKUT krever.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- angi omfanget av hvert emne i fagskolepoeng, og ikke i studiepoeng
- sikre at studieplanen beskriver utdanningen på riktig nivå i NKR
- sørge for at studieplanen omfatter all den informasjonen studentene bør ha

- sørge for at listen over aktuelle arbeidsoppgaver som inngår i studieplanen, gir et realistisk bilde av hva slags jobber ferdig utdannede kandidater er kvalifisert for

Tilbyder bør

- ha studieplanen lett tilgjengelig på skolens nettsider
- i studieplanen redegjøre bedre for oppbyggingen, progresjonen og sammenhengen i utdanningen

3.4 Undervisningsformer og læringsaktiviteter (§ 3-4)

3.4.1 Det pedagogiske opplegget

(1) Utdanningen skal ha et pedagogisk opplegg som sikrer god veiledning og oppfølging av studentene både som gruppe og individ.

Vurdering

Det eneste Moteskolen skriver i egenrapporteringen om det pedagogiske opplegget, er at undervisningsformer og læringsaktiviteter er utviklet gjennom Esmod International mangeårige erfaringer. Dette mener vi må redegjøres for mer detaljert og konkret.

NOKUT krever at tilbyder må beskrive hvor store ressurser som er avsatt til veiledning og oppfølging, og hvordan kontakten mellom lærer og student foregår. Vi har ikke fått oppgitt hvor mye av lærerstyrt undervisning som er satt av til veiledning. Dette fremgår ikke av egenrapporten eller studieplanen, og i samtale med ledelse og lærere ble det heller ikke angitt noe veiledende omfang for dette.

I motsetning til de to andre emnene, er arbeidsformen og veiledningstiden studentene får i emnet Diplomoppgave tydelig angitt. For de andre emnene er det ikke beskrevet noe om hvor mye ressurser som er satt av til de ulike undervisningsformer innenfor hvert enkelt emne, heller ikke i hvilke situasjoner de ulike undervisningsformene benyttes. Vi kan derfor ikke si noe om det er satt av tilstrekkelig grad av veiledning og oppfølging i disse emnene.

Vi har fått motstridende informasjon om hvor mye og hva slags veiledning studentene får i undervisningen. På institusjonsbesøket sa lærerne at studentene daglig får mye veiledning, og at veiledningen i hovedsak er individuell og foregår i klasserommet. Ifølge studentene, gir lærerne individuell veiledning i undervisningen, men studentene må ofte vente lenge for å få den veiledningen de har behov for.

Ved spørsmål om undervisningsopplegget på institusjonsbesøket, la ledelsen og lærerne først og fremst vekt på oppgaver. Det virket som at undervisningen i hovedsak går ut på at lærerne først presenterer oppgaven, som studentene deretter må løse ved selvstendig innsats uten et strukturert pedagogisk opplegg. Studentene kan på den måten bli flinke til å lage en kolleksjon, men det sikrer ikke at studentene får en helhetlig utdanning som gir dem den kompetansen man skal ha etter fullført fagskoleutdanning. Et slikt undervisningsopplegg med en betydelig grad av selvstudium, mangelfullt pedagogisk opplegg og varierende grad av veiledning, etterlater studentene i en læresituasjon der de må synke eller svømme.

Faglig oppfølging og veiledning av studentene er dårlig beskrevet i studieplanen. Tilbyder må gjøre det tydelig i studieplanen hvor stor andel av undervisningen som utgjøres av veiledning og hvordan kontakten mellom student og lærer foregår, slik at studentene kan kontrollere at de får den faglige veiledningen og oppfølgingen de er lovet. På den måten kan studentene få oversikt over hvor mye veiledning de kan forvente, og i hvilken form veiledningen foregår.

Digitale hjelpemidler og læringsplattform

Når det kommer til bruk av digitale hjelpemidler for å kommunisere med studentene, fikk vi i samtalen med ledelsen på skolebesøket vite at skolen tidligere hadde hatt utfordringer med at viktige dokumenter bare ble sendt til studentene på e-post. Dette hadde ført til at beskjeder ikke ble fanget opp av studentene, og at studenter overså viktige oppgaver og frister. Ledelsen informerte komiteen om at de har begynt å gi viktig informasjon gjennom en nettbasert læringsplattform for å bedre på dette. Lærerne sa på sin side at den direkte kontakten med studentene i hovedsak fortsatt foregår per e-post, og at lærerne selv fulgte studentene opp i etterkant av slike utsendelser.

I studieplanen blir læringsplattformen bare nevnt ett sted. Under kapittel 6. *Internasjonalisering*, står det at «Veiledning vil foregå via Internett og e-læringsverktøy, og knyttes til emnebeskrivelser for gjeldende semester». Studentene var usikre da vi spurte dem om læringsplattformen, så det er fremdeles litt uklart for oss hvor mye den er i bruk. Tilbyder må beskrive i studieplanen hvordan studentene skal få viktig informasjon, og sørge for at de får slik informasjon på en forutsigbar og hensiktsmessig måte.

Konklusjon

Nei, vesentlige mangler gjør at kravet ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- sikre at studentene får tilstrekkelig grad av faglig oppfølging og veiledning
- i studieplanen gjøre rede for hvor store ressurser som er satt av til veiledning og hvordan kontakten mellom student og lærer foregår
- beskrive i studieplanen hvordan studentene skal få viktig informasjon i løpet av utdanningen, og sørge for at studentene får slik informasjon på en forutsigbar måte

3.4.2 Undervisningsformer og læringsaktiviteter

(2) Undervisningsformer og læringsaktiviteter, herunder eventuell praksis, skal være tilpasset læringsutbyttet som skal oppnås.

Vurdering

I studieplanen er arbeidsformer og undervisningsformer listet opp, forklart og beskrevet. Her sies det at det brukes forelesninger, seminarer, workshops, prosjektarbeid, gruppearbeid, simulering, selvstudium og veiledning i undervisningen. I egenrapporteringen fra Moteskolen slås det fast at styrte aktiviteter er 1400 timer og selvstudium er 400 timer.

Styrte aktiviteter kan omfatte alle undervisningsformer en lærer er med på, også faglige diskusjoner og gruppearbeid som ofte tilrettelegges av en lærer. I studieplanen sies det ingenting om hvor mye tid som brukes til de ulike undervisningsformene, eller hvordan kontakten mellom student og lærer foregår. Det hadde vært lettere å gjøre en grundig vurdering av dette hvis vi hadde fått vite hvor stor del av hvert emne som er forelesninger, hvor stor del som er seminarer, veiledning og så videre. Det er kun emnebeskrivelsen av diplomoppgaven som inneholder en slik beskrivelse.

De undervisningsformer og læringsaktiviteter skolen benytter er velkjente og har vist seg virksomme i mange typer håndverksopplæringer. Undervisningsformene er varierte og virker godt egnet til å lære studentene det som kreves for at de kan oppnå læringsutbytte i kategorien *ferdigheter*. Det er imidlertid vanskelig å se hvordan undervisningsformene og læringsaktivitetene bidrar til at studentene kan oppnå læringsutbytte i kategoriene *kunnskap* og *generell kompetanse*. Se vår vurdering av dette i kapitlene 4.2.1 *Læringsutbytte*, 4.3.2 *Utdanningens innhold og emner*, 4.6.1 *Eksamens- og vurderingsordningene*.

Konklusjon

Nei, vesentlige mangler gjør at kravet ikke er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- i studieplanen gjøre rede for hvordan og hvor mye de ulike læringsformene benyttes i hvert enkelt emne
- sikre at undervisningsformene og læringsaktivitetene bidrar til at studentene kan oppnå læringsutbytte i kategoriene *kunnskap* og *generell kompetanse*

3.5 Fagmiljøet tilknyttet utdanningen (§ 3-5)

3.5.1 Undervisningspersonalets sammensetning og kompetanse

(1) Undervisningspersonalets sammensetning og samlede kompetanse skal være tilpasset utdanningen slik den er beskrevet i studieplanen. Undervisningspersonalet må samlet ha følgende kompetanse:

- a) Formell utdanning minst på samme nivå som det undervises i, innen det aktuelle fagområdet eller nærliggende fagområder. For nye fagområder der det ennå ikke tilbys tertiær utdanning, kan langvarig yrkespraksis erstatte formell utdanning.
- b) Pedagogisk kompetanse relevant for utdanningen. Minst én person skal ha formell pedagogisk utdanning og erfaring, og et særlig ansvar for utdanningens pedagogiske opplegg.
- c) Digital kompetanse relevant for utdanningen.
- d) Relevant og oppdatert yrkeserfaring.

Vurdering

Kravspesifikasjon

Moteskolen har utarbeidet en slags kravspesifikasjon for lærerne, der det listes opp hva de faktisk har av kompetanse innenfor de fire kvalifikasjonene som NOKUT krever. De har imidlertid ikke noen spesifisering for hva de krever eller mener er nødvendig for hver enkelt stilling. Moteskolen har

derimot laget en stillingsinstruks for hver enkelt stilling, og disse er vedlagt søknaden. Denne er ganske konkret, og lister opp den enkelte ansattes oppgaver og ansvarsområder.

Fagskoler skal ha kravspesifikasjon for undervisningspersonale, og for faglig og pedagogisk ansvarlig, som er tydelig på hva slags kompetanse som trengs for de ulike stillingene. Dette slik at skolen har et system for å sikre at alle som underviser i utdanningen til enhver tid har den nødvendige kompetansen som kreves for at studentene skal kunne oppnå læringsutbytte for utdanningen. En opplisting av den kompetansen det allerede ansatte lærerkorpset faktisk har, vil ikke fylle samme funksjon. Tilbyder må utarbeide kravspesifikasjon for undervisningspersonalet, faglig og pedagogisk ansvarlig.

Undervisningspersonalets samlede kompetanse

Vedlegg nr.1 i egenrapporteringen fra Moteskolen er en tabell over undervisningspersonalet, der hver enkelt ansatts utdannelse og erfaring er ført opp. Tilbyder har også lagt ved CV-er for de ansatte.

Undervisningspersonalet ved skolen utgjøres av fire lærere i til sammen 230 % undervisningsstilling. Alle har formell faglig kompetanse tilsvarende eller over det nivået de underviser på. Unntaket er rektor, som er satt opp med 40 % undervisningsstilling, og 10 % stilling som sensor. Han har ikke formell designutdannelse, men en lederutdanning fra Forsvaret. Han har derimot lang yrkespraksis fra bransjen, og lang erfaring som leder og lærer ved Esmod.

Ingen i undervisningspersonalet har formell pedagogisk kompetanse. Bare én lærer har et pedagogisk kurs. Dette er et pedagogisk lærerkurs fra ESMOD International. Det går ikke frem hvor lang varighet denne pedagogiske utdanningen har eller hvilke emner den dekker.

Alle lærerne ser ut til å ha digital kompetanse på det nivået det er rimelig å ønske seg ut ifra hva de underviser i, og alle har oppdatert og relevant yrkeserfaring.

Pedagogisk ansvarlig

I egenrapporten er rektor oppgitt som den pedagogisk ansvarlige for utdanningen, men han har ikke formell pedagogisk utdanning, noe den pedagogisk ansvarlige skal ha. Ved Institusjonsbesøket fikk vi imidlertid vite at skolen ikke har noen fungerende pedagogisk eller faglig ansvarlig for utdanningene. Ifølge lærerne, deler lærerstaben på dette ansvaret ved at lærerteamet og ledelsen drøfter både faglige og pedagogiske problemstillinger på ukentlige møter. Styret og ledelsen har bestemt at det skal oppnevnes en pedagogisk og faglig ansvarlig, som trolig vil bli en og samme person. Det er ikke besluttet hvem som skal ha denne rollen, men styret og ledelsen vurderer hvordan de skal oppfylle kravene. Det kan bli aktuelt med kompetansehevingstiltak, i og med at formell pedagogisk kompetanse er en mangel ved skolen. Tilbyder må dokumentere at de har en pedagogisk ansvarlig som oppfyller kravene i fagskoletilsynsforskriften.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må dokumentere at de har pedagogisk og faglig ansvarlig(e) som oppfyller kravene i fagskoletilsynsforskriften

3.5.2 Praksisveiledere

(2) For utdanninger med praksis skal eksterne praksisveiledere ha kompetanse til å veilede og vurdere studentene i praksis.

Utdanningen inneholder ikke praksis.

3.5.3 Undervisningspersonalets størrelse og stabilitet

(3) Undervisningspersonalet må være stort og stabilt nok til å gjennomføre fastsatte læringsaktiviteter.

Vurdering

Tilbyder tar inn opptil 100 studenter, og har ansatt fire lærere på tilsammen 230 % stilling. I egenrapporten oppgir de ratioen til å være 1 lærer per 25 studenter. I samtalen ved institusjonsbesøket ble det nåværende forholdstallet oppgitt til å være 1.5 lærere per klasse på 30 studenter. I teorien er dette en stor nok ressurs til å kunne gi studentene en stabil tilgang på lærerressurser, som kan sørge for at de fastsatte aktivitetene blir gjennomført som planlagt. Det fremkommer imidlertid både i skriftlige studentevalueringer og i tilbakemeldinger fra studenter til komiteen at det har vært gjentakende problemer med syke lærere som ikke har blitt erstattet med vikarer, noe som har gått på bekostning av studentenes undervisning. Tilbyder må sikre at de har stabil tilgang på vikarer, slik at undervisningen kan gjennomføres som planlagt uavhengig av sykdom eller andre uforutsette ting.

Ved institusjonsbesøket sa både ledelse, lærere og studenter at tilbyder hadde gjort endringer i løpet av det siste året, slik at det var flere lærere tilgjengelig i undervisningsperiodene enn tidligere. Som før nevnt, ønsker studentene større lærertetthet for å få rask veiledning i klasseromssituasjoner. Det er vanskelig å vite i hvilken grad dette skyldes at det ikke er satt av nok ressurser til veiledning i undervisningen, eller om det skyldes høye forventninger til veiledning blant studentene. Tilbyder bør vurdere om det er nødvendig å sette inn mer veiledningsressurser i klasseromsundervisningen.

Størrelsesbehovet for lærerkrefter henger ikke bare sammen med antall studenter i utdanningene, men er også avhengig av fordelingen av de ulike undervisningsformene og læringsaktivitetene som inngår i undervisningen. Som påpekt i kapittel 4.4.2 *Undervisningsformer og læringsaktiviteter*, er ikke denne fordelingen tydelig beskrevet i studieplanen. Siden vi ikke vet fordelingen mellom de ulike undervisningsformene, er det vanskelig å konkludere med om undervisningspersonalets størrelse er tilstrekkelig til å sikre at studentene kan oppnå læringsutbyttet for utdanningen.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke tilfredsstillende oppfylt.

Tilbyder må sikre at de har stabil tilgang på vikarer, slik at undervisningen kan gjennomføres som planlagt uavhengig av sykdom eller andre uforutsette ting.

Tilbyder bør undersøke om det er nødvendig å sette inn mer veiledningsressurser.

3.5.4 Faglig ansvarlig

(4) Utdanningen skal ha en faglig ansvarlig med formell faglig kompetanse. Faglig ansvarliges oppgave er å sikre at studentene gjennomfører utdanningen som beskrevet i planen og oppnår læringsutbyttet. Faglig ansvarlig må være tilsatt hos tilbyder i minimum 50 prosent stilling.

Vurdering

Ved institusjonsbesøket sa både ledelsen, styret og lærerne at det ikke var noen som fungerte som faglig ansvarlig ved Moteskolen i dag, men at ledelsen og styret var i en prosess for å vurdere hvem som skulle få en slik rolle. I egenrapporten er imidlertid kreativ leder oppgitt som faglig ansvarlig for utdanningene. I stillingsinstruksen til kreativ leder står det ikke eksplisitt noe sted at stillingen fungerer som faglig ansvarlig, og det overordnede ansvaret som skal ligge til denne rollen, nemlig å sikre kontinuitet i utdanningen og at studentene kan oppnå læringsutbytte, er ikke nevnt eksplisitt i stillingsinstruksen. Her gir skolen motstridende informasjon, og bør ha klart for seg at egenrapporten må stemme overens med NOKUTs forskrifter og de faktiske forhold.

Hovedoppgavene for den kreative lederen er ifølge stillingsinstruksen:

At klassens timeplan følges / oppfølges av faglærere, føre fravær, organisere klassens rutiner, være kontaktperson, holde personalsamtaler, føre karakterskjema, oppbevaring, kopiering og arkivering av elevarbeider for sin klasse for utstilling show, messer og internasjonale møter.

Bistå ved korreksjoner av elevarbeider når ønskelig fra ledelse.

Foreslå, å kontakte gjestelærere for sine klasser i samarbeide med rektor.

Sørge for konkurranser blir gjennomført og levert til deadline, i samarbeid med ansvarlig lærer for konkurranser.

Medansvarlig vedrørende andre aktiviteter som show, messer stands og års avslutning.

Organisere og gjennomføre skoleturer.

Planlegge og gjennomføre program sammen med kolleger.

Videre skal kreativ leder ha

det overordnede strategiske og koordinerende ansvaret for all utdanningsvirksomhet ved skolen, og for at skolen utvikles i tråd med strategier, mål og andre bestemmelser vedtatt av skolens styringsorganer eller av rektor. Kreativ leder har et særskilt ansvar for å være pådriver i utvikling og implementering av skolens strategi innenfor utdanningsområdet, bidra til at skolen når sine mål og påse at foreslåtte/vedtatte tiltak og planer i kvalitetssikringsarbeidet blir iverksatt.

Som det går frem av stillingsinstruksen, har faglig ansvarlig ved Moteskolen en stor og krevende jobb. Det store omfanget av arbeidsoppgaver kan i verste fall ta tid vekk fra det som er det viktigste for faglig ansvarlig: Å påse at studentene får den undervisningen som er beskrevet i studieplanen og kan oppnå fullt læringsutbytte.

Den faglige ansvarlige har en 50 % stilling i denne funksjonen. Stillingsinstruksen vektlegger ikke det overordnede ansvaret som skal ligge til denne rollen: Å sikre studentenes læring og måloppnåelse. Den nevner imidlertid oppgaver som «[...] oppbevaring, kopiering og arkivering av elevarbeider [...]» og å «organisere og gjennomføre skoleturer». Det er mulig å argumentere for at slike oppgaver også bidrar til at studentene oppnår læringsutbyttet. Tilbyder bør imidlertid vurdere å omformulere faglig ansvarlig sin stillingsinstruks slik at det kommer helt klart frem at den primære oppgaven som faglig ansvarlig er å hjelpe studentene til å oppnå høyest mulig grad av måloppnåelse.

I samtalen med ledelse og lærere på skolebesøket kom det frem at det i praksis ikke er noen i staben som har det fulle pedagogiske eller faglige ansvaret, men at de faglig tilsatte og ledelsen jevnlig diskuterer spørsmål og problemer som måtte dukke opp.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- sikre at de har en faglig ansvarlig for utdanningene som har formell faglig kompetanse
- tydelig beskrive den faglige ansvarliges ansvar og oppgaver

3.6 Eksamen og sensur (§ 3-6)

3.6.1 Eksamens- og vurderingsordningene

(1) Eksamens- og vurderingsordningene skal være egnet til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Vurdering

Fordi læringsutbyttebeskrivelsene er så generelle og ligger på feil nivå, er det vanskelig for komiteen å vurdere i hvilken grad vurderingsformene faktisk måler graden av oppnådd læringsutbytte. Vår vurdering av eksamensformene er derfor gjort med utgangspunkt i hvordan disse er beskrevet i studieplanen, opp mot hvordan innholdet i utdanningen er beskrevet.

I egenrapportering skriver tilbyder at eksamens- og vurderingsordningene i utdanningen er utarbeidet av ESMOD International og evaluert gjennom flere års erfaring. I studieplanen kalles eksamensprosjektet «Diplomoppgave». For å ha rett til å gå opp til eksamen (levere diplomoppgave) må kandidatene ha bestått de to andre emnene utdanningen består av: Modelisme III og Design III. I tillegg må kandidaten ha bestått alle arbeidskrav med vurderingen «godkjent» og ikke ha hatt mer enn 15 % fravær. I studieplanen beskrives det at når studentene får «godkjent» i arbeidskravene betyr det at studentenes progresjon og utvikling er tilfredsstillende. Det virker fornuftig å operere med «godkjent» - «ikke godkjent» på arbeidskrav. Det gir studentene klare indikasjoner på at alle oppgavene emnet er bygget opp av er forstått og tilfredsstillende utført. Det sies ikke eksplisitt at progresjon og utvikling vurderes med utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelsene. Tilbyder bør vise tydelig i studieplanen hvordan progresjon og utvikling blir vurdert opp mot læringsutbyttebeskrivelsene.

I emnet Design III er vurderingsformen beskrevet som mappeeksamen, hvor alle de 25 oppgavene vurderes samlet. Mappen blir vurdert med bokstavkarakter, A som den høyest oppnåelige og E som den laveste karakteren. Eksamenen skal vurderes av to sensorer, hvor minst én skal være ekstern. Helheten i emnet vurderes så med en bokstavkarakter som gir studenten et klarere svar på i hvilken grad de har lykket med å oppnå læringsutbyttebeskrivelsene.

I emner Modelisme III blir studentene vurdert på en individuell presentasjon av prosjektbeskrivelse for diplomkolleksjonen. Denne blir vurdert etter bokstavkarakter (A til E) av to interne sensorer. For å kunne gå opp til eksamen må man få godkjent fem prosjektoppgaver. Kravene til prosjektoppgavene blir vurdert av en ekstern representant, hentet fra ESMOD International.

Diplomoppgaven munner ut i en individuell presentasjon av en kolleksjon.

Tilbyder oppgir i studieplanen at eksamen tar utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelsene for emnene, og at eksamen skal vurdere om læringsutbyttet er oppnådd. Siden læringsutbyttebeskrivelsene som helhet er svært generelle og lite fagspesifikke, er det vanskelig å forstå hva studentene faktisk måles på. Det at læringsutbyttebeskrivelsene i stor grad ikke reflekteres i utdanningens innhold, som vi har påpekt tidligere, gir videre grunn til å stille spørsmålsteget ved om studentene kan oppnå det læringsutbytte de skal måles på.

Ved institusjonsbesøket sa studentene at de kun blir testet og vurdert på de praktiske arbeidsoppgavene de gjør. Sett i sammenheng med at komiteens spørsmål om pedagogikk og undervisningsopplegg på institusjonsbesøket gjennomgående ble besvart med beskrivelser av obligatoriske oppgaver, virker det trolig at utdanningen først og fremst er lagt opp til å gi studentene ferdigheter. Det er ingen tvil om at Moteskolen uteksaminerer kandidater som er dyktige i det de faktisk blir undervist i og får trening i. Men det er vanskelig å se at denne undervisningen – og vurderingsformene som benyttes – tar utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelsene, som definerer nivået på utdanningen som fagskole nivå 5. Det er også vanskelig å se at studentene oppnår – og måles på – læringsutbytte i kategoriene *kunnskap* og *generell kompetanse*. Dersom utdanningens innhold og vurderingsformer ikke tar utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelsene, og ikke dekker alle kategoriene i NKR, kan man ikke si at kandidatene får en fullverdig fagskoleutdanning.

Konklusjon

Nei, vesentlige mangler gjør at kravet ikke er tilfredsstillende oppfylt.

Tilbyder må sikre at eksamens- og vurderingsformene er egnet til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

3.6.2 Sensorenes kompetanse

(2) Sensorene skal ha kompetanse til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Vurdering

Både for den ettårige og den toårige utdanningen beskriver Moteskolen i egenrapporten at de bruker både interne og eksterne sensorer, for å sikre en best mulig faglig vurdering av studentenes

eksamensbesvarelser. Tilbyder oppgir også at sensorene tilfredsstillers NOKUTs krav til formell kompetanse og at de har relevant yrkeserfaring fra yrkesfeltet. Det er uklart hva tilbyder mener med at sensorene oppfyller NOKUTs krav til formell kompetanse, da dette er en sakkyndig vurdering.

I Design III og Modelisme III brukes det tre sensorer: To interne og en ekstern. Diplomoppgaven vurderes av ti eksterne sensorer, hvor én skal komme fra ESMOD International.

Det eneste som finnes av kravspesifikasjon til sensorene i vedleggene til egenrapporten er:

Sensorene skal kunne gi sin vurdering av styrker og svakheter i utdanningen. Denne gruppen representerer eksterne fagmiljøer, og vil kunne gi innspill til den faglige utviklingen. Det er viktig og gi tilbakemeldinger på andre forhold enn selve eksamen og eksamensavviklingen. For sensorer er det skriftlige tilbakemeldinger tilknytning til sensorrapporten.

Krav til sensorer:

Minimum 1 årig fagskole i Moteledelse i Design og modelismemed DIPLOM fra ESMOD International, eller tilsvarende.

Annen relevant erfaring er kunnskap i mote journalistikk eller 12 års erfaring i design avdeling. (sic)

I søknaden finnes det også en liste over sensorleder og sensorer for studieåret 2013-14. Inkludert sensorleder er det 10 sensorer, alle med 20 år eller mer i bransjeeerfaring. 5 av dem er sjefsdesignere, 3 er designere, en er stylist og en er motejournalist. Det er altså dyktige folk med lang erfaring i å vurdere mote, og det er ingen grunn til å tro at de ikke gjør en god jobb. Antall sensorer gjør det troverdig at studentene er sikret en upartisk vurdering.

Ingen av sensorene ser ut til å ha pedagogisk utdanning. Det kan være en utfordring for dem å sette seg inn i begreper som «læringsutbyttebeskrivelse», «arbeidskrav» og andre skolerelaterte begreper. Tilbyder må dokumentere hvordan sensorene har kompetanse til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Siden Moteskolen i praksis har latt denne utdanningen være en påbygning til den toårige utdanningen deres, er kravet til sensorene først og fremst treårig utdanning innenfor fagområdene moteledelse, design og modelisme. Om vi ser bort fra at denne praksisen er i strid med fagskoleloven, er dette isolert sett tilfredsstillende. Det er likevel uklart hvordan «kunnskap i mote journalistikk (sic)» kan sies å tilsvare en treårig utdanning, og hvordan skolen skal vurdere hvem som har tilstrekkelige kunnskaper om motejournalistikk. Det virker også noe vilkårlig at «12 års erfaring i design avdeling (sic)» skal tilsvare dette igjen. Videre mener vi det er problematisk at det stilles krav til hvor sensor er ansatt, i kravet til at én sensor til vurdering av diplomoppgaven skal komme fra ESMOD International. Kompetansekravet til sensor bør ta utgangspunkt i at de har den faglige og pedagogiske kompetansen som kreves for å vurdere i hvilken grad studentene har oppnådd læringsutbyttet, og ikke hvor sensorene jobber. Tilbyder må utforme en kravspesifikasjon som er tydelig på hva slags kompetanse som kreves. Vi mener at minst én av sensorene i en vurderingsrunde må ha formell pedagogisk kompetanse, for å sikre studentenes vilkår.

Det er bra at sensorene skal gi en skriftlig tilbakemelding i tillegg til den delen av sensorrapporten som går ut på å vurdere eksamenskandidaten. Det kan skolen benytte i sitt kvalitetssikringsarbeid.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- dokumentere hvordan sensorene har kompetanse til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd
- utforme en kravspesifikasjon som er tydelig på hva slags kompetanse som kreves av sensorene, og som stiller krav om formell pedagogisk kompetanse blant sensorene

Tilbyder bør vurdere å fjerne kravet om at én sensor til vurdering av diplomoppgaven skal komme fra ESMOD International.

3.7 Infrastruktur (§ 3-7)

Tilbyder skal ha lokaler, utstyr, informasjonstjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold som er tilpasset utdanningen, og som utgjør et forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte.

Vurdering

I vedleggene til egenrapporten finnes det godkjenning av bygget som brukes fra offentlige instanser og tegning over lokaler. I egenrapporten sies det at de har som mål å ta opp 100 studenter, men i vedleggene ser det ut som tallet på studenter har vært rundt 30. Tegningene som er vedlagt ser for trange ut til 100 studenter, slik undervisningen gjennomføres i dag.

Det går frem av egenrapporten at studenter og ansatte har tilgang til inter- og intranett, WGSN online trendbyrå og fagtidsskrifter. I skolens reglement (side 13, § 13) forutsettes det at studentene har tilgang på en privat symaskin utenfor skolen og at de har egen PC/laptop. Ved institusjonsbesøket ble vi vist lærerstabens kontor, som har tilstrekkelig antall PC-er og grei plass til kontorarbeid. Studentenes klasserom var utstyrt med gode arbeidsbord, og det fantes egne rom for symaskiner.

Skolen har ikke et eget bibliotek, men en samling fagtidsskrifter er tilgjengelig for studentene. I tillegg abonnerer skolen på nettbaserte fagtidsskrift som studentene har tilgang til. Det finnes også et imponerende digitalt kommunikasjonssystem som kan benyttes til å kommunisere med bransjen andre steder i verden, for eksempel for å kommunisere om et design og få det produsert i et annet land, men studentene sier at de sjelden bruker dette.

I det hele tatt er det svært magert med skriftlig informasjon om infrastruktur i egenrapporten. Det finnes ingen lister over verktøy, utstyr, bibliotekordning, hvilke IT-hjelp/brukerstøtte som er tilgjengelig for studentene, eller andre ting som ville vært nyttig å få vite noe om. Det er heller ikke angitt om det er noen brukerstøtteressurs for IT-relaterte problemer for studentene. Under institusjonsbesøket fikk vi imidlertid vite at en av lærerne fungerer som verksmester, og reparerer maskiner og utstyr som går i stykker. Studentene mener at det ofte er maskiner som står uvirksomme fordi det tar for lang tid å få dem reparert.

Tilbyder er ansvarlig for at det fysiske arbeidsmiljøet er fullt forsvarlig ut fra en samlet vurdering av hensynet til studentenes helse, sikkerhet og velferd. På besøket vårt la vi merke til at det ble brukt kjemikalier inne i ordinære undervisningsrom. Bruk av kjemikalier uten at det er tilrettelagt rutiner

eller utstyr for slik bruk, kan være helsefarlig. Tilbyder må finne en ordning for bruk av kjemikalier i et eget rom med god ventilasjon som ligger avskjermet fra andre undervisningsrom, slik at de hindrer eller motvirker helseskader som kan oppstå ved bruk av kjemikalier.

I studieplanens innledning går det frem at tilbyder forutsetter at studentene kjøper en startpakke som inneholder linjaler, byste og lærebøker. Studentene får vite ved skolestart at de må kjøpe en startpakke med utstyr og bøker som beløper seg til ca. 10 000,-, i tillegg til skoleavgiften. Studentene oppga ved institusjonsbesøket at de er forberedt på disse utgiftene. Noen studenter ga imidlertid uttrykk for at utdanningen blir dyrere enn de hadde regnet med fordi skolen ikke gir opplysning om løpende utgifter som stoff, papir, tegneutstyr og andre forbruksutgifter i studieløpet. Vi foreslår at skolen forsøker å kalkulere en omtrentlig kostnad på slike utgifter, som studentene får informasjon om når de søker studieplass.

Konklusjon

Nei, kravet er ikke oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder må

- ha et system som sikrer at studentene til enhver tid har tilgang på den infrastrukturen som er nødvendig for å gjennomføre utdanningen, slik som symaskiner og verktøy
- sikre en ordning for bruk av kjemikalier i et eget rom med god ventilasjon
- informere søkere til utdanningen om løpende utgifter til materialer og utstyr som kommer i tillegg til startpakken og skoleavgiften

3.8 Konklusjon etter sakkyndig vurdering

Utdanningen anbefales ikke godkjent. Tilbyder må gjøre omfattende utbedringer i utdanningen.

Tilbyder må

- utforme opptakskrav og rutiner for opptak i tråd med gjeldende lov- og regelverk (§ 3-1)
- gjøre det tydelig hvilke realkompetansekrav som gjelder for de ulike utdanningene (§ 3-1)
- sørge for at det ikke er motstridende informasjon om opptak i reglementet, og klargjøre om opptaket er rullerende eller ikke (§ 3-1)
- inngå formelle samarbeidsavtaler med relevante aktører i bransjen, som sikrer at læringsutbyttet studentene får er relevant for yrkesfeltet (§ 3-1)
- i studieplanen angi forventet arbeidsinnsats og fordeling av antall timer på undervisning, veiledning og egeninnsats for hvert enkelt emne (§ 3-1)
- utforme læringsutbyttebeskrivelse for utdanningen på riktig nivå, og i tråd med NKR (§ 3-2)
- sikre at det er samsvar mellom utdanningens navn og utdanningens innhold og læringsutbyttebeskrivelse (§ 3-3)
- beskrive læringsutbyttet i emnene i tråd med NKR (§ 3-3)
- tydeliggjøre progresjonen og sammenhengen i utdanningen (§ 3-3)
- sikre at pensumlitteraturen er tilpasset studentenes faglige nivå (§ 3-3)
- angi omfanget av hvert emne i fagskolepoeng, og ikke i studiepoeng (§ 3-3)
- sikre at studieplanen beskriver utdanningen på riktig nivå i NKR (§ 3-3)

- sørge for at studieplanen omfatter all den informasjonen studentene bør ha (§ 3-3)
- sørge for at listen over aktuelle arbeidsoppgaver som inngår i studieplanen, gir et realistisk bilde av hva slags jobber ferdige utdannede kandidater er kvalifisert for (§ 3-3)
- sikre at studentene får tilstrekkelig grad av faglig oppfølging og veiledning (§ 3-4)
- i studieplanen gjøre rede for hvor store ressurser som er satt av til veiledning og hvordan kontakten mellom student og lærer foregår (§ 3-4)
- beskrive i studieplanen hvordan studentene skal få viktig informasjon i løpet av utdanningen, og sørge for at studentene får slik informasjon på en forutsigbar måte (§ 3-4)
- i studieplanen gjøre rede for hvordan og hvor mye de ulike læringsformene benyttes i hvert enkelt emne (§ 3-4)
- sikre at undervisningsformene og læringsaktivitetene bidrar til at studentene kan oppnå læringsutbytte i kategoriene *kunnskap* og *generell kompetanse* (§ 3-4)
- dokumentere at de har pedagogisk og faglig ansvarlig(e) som oppfyller kravene i fagskoletilsynsforskriften (§ 3-5)
- sikre at de har stabil tilgang på vikarer, slik at undervisningen kan gjennomføres som planlagt uavhengig av sykdom eller andre uforutsette ting (§ 3-5)
- sikre at de har en faglig ansvarlig for utdanningene som har formell faglig kompetanse
- tydelig beskrive den faglige ansvarliges ansvar og oppgaver (§ 3-5)
- sikre at eksamens- og vurderingsformene er egnet til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd (§ 3-6)
- dokumentere hvordan sensorene har kompetanse til å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd (§ 3-6)
- utforme en kravspesifikasjon som er tydelig på hva slags kompetanse som kreves av sensorene, og som stiller krav om formell pedagogisk kompetanse blant sensorene (§ 3-6)
- ha et system som sikrer at studentene til enhver tid har tilgang på den infrastrukturen som er nødvendig for å gjennomføre utdanningen, slik som symaskiner og verktøy (§ 3-7)
- sikre en ordening for bruk av kjemikalier i et eget rom med god ventilasjon (§ 3-7)
- informere søkere til utdanningen om løpende utgifter til materialer og utstyr som kommer i tillegg til startpakken og skoleavgiften (§ 3-7)

Tilbyder bør

- ta inn litteratur eller læremidler om ledelse og etiske/økologiske aspekter i moteproduksjon i studentenes pensum (§ 3-2)
- presisere i studie- og emneplaner hva som ligger i «sentrale» temaer, teorier, problemstillinger, prosesser, verktøy og metoder (§ 3-3)
- ha studieplanen lett tilgjengelig på skolens nettsider (§ 3-3)
- i studieplanen redegjøre bedre for oppbyggingen, progresjonen og sammenhengen i utdanningen (§ 3-3)
- undersøke om det er nødvendig å sette inn mer veiledningsressurser (§ 3-5)
- vurdere å fjerne kravet om at én sensor til vurdering av diplomoppgaven skal komme fra ESMOD International (§ 3-6)

4 Tilsvar og tilleggsvurdering

Moteskolen har fått tilsendt utkast til rapport og har hatt mulighet til å komme med kommentarer til rapporten og til å dokumentere eventuelle endringer som er utført samt kommentere feil, mangler eller misforståelser i vurderingen. En foreløpig rapport ble sendt til Moteskolen 18. mai 2015. Tilbyder fikk frist frem til 29. juni 2015 for å rette opp påpekte feil og mangler. NOKUT mottok ikke noe tilsvar på tilsynsrapporten fra Moteskolen innen 29. juni. NOKUT mottok imidlertid en forespørsel fra Moteskolen 29. juni om å få utsatt tilsvarsfrist frem til 29. august 2015. NOKUT ga avslag på henvendelsen, og gjorde tilbyder oppmerksom på at siden vi ikke har mottatt tilsvar på tilsynsrapportene om revidering av *motedesign og modelisme* og *moteutviklingsledelse* ved Moteskolen AS, vil NOKUTs styre fatte vedtak på bakgrunn av den informasjonen som foreligger i tilsynsrapporten.

5 Dokumentasjon

Rapporten er skrevet på bakgrunn av

- Egenrapport fra Moteskolen datert til NOKUT 8. september 2014, NOKUTs saksnummer 14/241-6
- Institusjonsbesøk avlagt torsdag 27. november 2014
- Etterspurt tilleggsdokumentasjon, franchiseavtale med Esmod International, sendt 6. mai 2015, NOKUTs saksnummer 14/300-7

6 Vedtak

NOKUTs styre fattet følgende vedtak 24. september 2015:

1. Grunnleggende forutsetninger for å tilby fagskoleutdanninger ved Moteskolen AS er ikke oppfylt jf. fagskoletilsynsforskriften §§ 3-1 og 5-1.
2. Utdanningene *motedesign og modelisme* og *moteutviklingsledelse* oppfyller ikke de faglige kravene, jf. fagskoletilsynsforskriften §§ 3-2 til 3-7.
3. NOKUTs styre trekker tilbake godkjenningen av fagskoleutdanningene *motedesign og modelisme* og *moteutviklingsledelse* ved Moteskolen AS, jf. fagskoletilsynsforskriften § 6-1
4. Moteskolen AS skal umiddelbart trekke tilbake utdanningstilbudene, jf. forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 5-4 (6)

Vedtaket er fattet med hjemmel i

- lov om fagskoleutdanning § 2
- forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 5-1 (1)

Vedlegg 1

Sakkyndig komité

Kravene til sakkyndige står oppført i fagskoletilsynsforskriften kapittel 2. De sakkyndige skal vurdere om søker oppfyller kravene for godkjenning av fagskoleutdanning, jf. fagskoletilsynsforskriften kapittel 3.

Den sakkyndige komité har bestått av følgende medlemmer:

- **Professor og fagansvarlig Kirsti Bræin, Kunsthøgskolen i Oslo**

Bræin har sin forskerutdanning fra Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo, og diplom i klesdesign fra Statens håndverks- og kunstindustriskole. Hun har mye erfaring med vurdering av fagmiljøer og utdanninger: vurdering av fagstab ved Norges Kreative Fagskole, Westerdals School of Communication og som sakkyndig ved vurdering av to professorat ved Göteborgs Universitet (klesdesign og tekstil). Bræin har hatt flere verv innen mote i Norge og Sverige og har vært i juryer for prisutdelinger. Hun har lang og variert erfaring som klesdesigner og illustratør, med oppdrag fra både norsk klesindustri og The Metropolitan Operas kostymeavdeling.

- **Førstelektor Gerd Kristin Hansen, Høgskolen i Oslo og Akershus**

Førstelektor Gerd Kristin Hansen er utdannet faglærer i forming fra Statens Lærerhøgskole i Oslo, har hovedfag i formgivning fra Høgskolen i Oslo og har fått godkjent førstelektorkompetanse på grunnlag av sitt kunstneriske virke og publisering av fagartikler. Hun er ansatt ved HiOA og har for tiden koordinatoransvaret for første året på Utdanningen *Kunst og Design, mote og produksjon*. Fagkretsen hun dekker der er design, diverse tekstile teknikker, stofftrykk og fagdidaktikk. Hansen har hatt flere separatutstillinger og deltatt på en rekke gruppeutstillinger som har resultert i offentlige innkjøp (av Bergen Kommune, Hå Kommune og Porsgrunn Kommune). Hansen har ved flere anledninger vært sakkyndig for NOKUT.

- **Studentrepresentant Olav Skrudland**

Skrudland avsluttet fagskoleutdanningen *Motekonsulent* ved SoFI (School of Fashion Industry) våren 2013. I Utdanningeniden ble han assistent for Christina Ledang. Her jobbet han hovedsakelig med assistering av stylingjobber for magasin, reklamer og visninger. Skrudland jobbet også med Trinny og Susannah samme våren som han avsluttet sin skolegang ved SoFI. Etter endt skolegang har han fortsatt assistert på stylingjobber, samtidig som han har jobbet selvstendig. Skrudland har også jobbet med Oslo Fashion Week, Moods of Norway, UP design og D2.

Sakkyndige skal ikke ha oppgaver ved fagskolen eller ha andre tilknytninger til tilbyder som kan medføre inhabilitet. De sakkyndige har erklært at de ikke er inhabile i saken.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, og har ingen merknader.